

Faglig stolthed

Kongressen satte ord på de kommende års arbejde – og tog afsæt i den faglige stolthed hos socialpædagoger som Heidi Aasborg, der har været en central drivkraft bag Ungeintegration Hedensted, der på kongressen modtog Socialpædagogernes Pris

19/2016

25. NOVEMBER

ISSN 0105-5399

AnsvarshavendeForbundsformand
Benny Andersen**Redaktion**Jens Nielsen (redaktør), jni@sl.dk
Maria Rørbæk, mrrk@sl.dk
Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk
Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk
Steven Leweson (layout), stl@sl.dk

Prik, læserindlæg, artikler og anmeldelser er ikke nødvendigvis udtryk for redaktionens eller organisationens mening. Redaktionen påtager sig intet ansvar for uopfordret indsendt stof.

Alle artikler fra Socialpædagogen tilbage til 1999 kan findes på www.socialpaedagogen.dk/arkiv

Adresse

Socialpædagogen
Brolæggerstræde 9
1211 København K
Tlf. 7248 6000. Fax 7248 6001
Åbningstid: mandag-onsdag 9-15,
torsdag 9-17, fredag 9-13
redaktionen@sl.dk
www.socialpaedagogen.dk

Læserbreve og kronikker

Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. De må højst fylde 2.000 anslag. Læserbreve med injurierende indhold kan afvises. Kronikker bringes efter en redaktionel vurdering og må højst fylde 8.000 anslag. Læserbreve og kronikker, der bringes i bladet, offentliggøres også på internettet. Indlæg sendes til redaktionen@sl.dk

Annoncer

Sendes til redaktionen@sl.dk
Se priser, formater, deadlines osv. på www.socialpaedagogen.dk/annoncer

Kommende deadlines

Deadline for læserbreve og stillingsannoncer til 20/2016, der udkommer den 16. december, er tirsdag den 6. december kl. 12. For tekstsiderannoncer er deadline til 20/2016 mandag den 5. december. Deadline for stillingsannoncer til 1/2017 er den 3. januar kl. 12.

Redaktionen af 19/2016 er afsluttet den 18.11.2016

Abonnement

Abonnementspris 2017:
825,00 kr. inkl. moms (17 numre)
Løssalg: 50,00 kr. + porto

Oplag

44.715 i perioden
1.7.15-30.6.16

Produktion

KLS Pureprint A/S

Forsidefoto

Martin Bubandt

Medlem af:

KOMMENTAR

Vi ved, at vi kan bidrage med konstruktive løsninger på mange af de udfordringer, samfundet står med i dag

Lad de gode historier spredes

Af Verne Pedersen
Forbunds næstformand

FOTO: THOMAS PRISKORN

Socialpædagogerne har netop holdt kongres, hvor delegerede fra hele landet bidrog til et par travle og inspirerende dage med masser af gode debatter om Socialpædagogernes fremtid. Men kongressen er jo andet end en masse beslutninger, taler og debatter. Det er også et sted, hvor man hører de gode historier. Om Martin, der arbejder idrætpædagogisk med uledsagede flygtninge. Om Berit, der har startet et projekt med at indføre socialpædagogik i dagligdagen på en folkeskole. Og om Inge, der med socialpædagogik gør en stor forskel for mennesker med demens.

Jeg rejser stolt hjem fra kongressen efter alle de gode succeshistorier, jeg har hørt. Historier om dygtige socialpædagoger, som hver eneste dag graver dybt ned i den faglige værktøjskasse for at gøre hver enkelt dag til noget særligt for de mennesker, vi arbejder for og med. Jeg sidder også tilbage med en oplevelse af, at der virkelig er brug for os – og at der er brug for det særlige, vi socialpædagoger kan.

Og der er mange nye faglige baner, vi kan rykke ind på. Demens, ældrepleje, flygtninge, folkeskolen og psykiatri bare for at nævne nogle af dem. For vi ved, at vi kan bidrage med konstruktive løsninger på mange af de udfordringer, samfundet står med i dag. Men det er ikke nok, at vi selv ved det. Vi skal sørge for, at alle andre ude i det kommunale og regionale landskab også ved det.

Her er den lokale forankring en afgørende del. Det er de enkelte kredse, som skal være omdrejningshjulet og som skal spille en vigtig koordinerende rolle. For det er i kredsene, at hverdags eksperterne er. Det er i kredsene, vi kender medlemmerne, og det er i kredsene, vi kan mobilisere jeres viden og bygge bro mellem det lokale og det centrale perspektiv.

Derfor ser jeg allerede nu frem til kongres 2018, hvor vi forhåbentligt kommer til at høre en masse gode succeshistorier om socialpædagogers livtag med både beslutningstagere, arbejdspladser – og i det helt taget nye jobarenaer. Her spiller vi hver dag ind med vores faglighed.

Ikke bare til gavn for os selv, men til gavn for de borgere, som har brug for en særlig indsats.

INDHOLD

ILLUSTRATION: HELLE SCHEFFMANN

04

04 KONGRES 2016

Det var på en baggrund af en medlemsfremgang på 19 pct. siden 2008 og en vækst på 1.000 socialpædagogiske arbejdspladser siden 2014, at forbundsformand Benny Andersen kunne byde velkommen til Socialpædagogernes 18. kongres. Og faglig stolthed, selvtillid og selvværd var da også kodeordene, da han aflagde sin beretning på førstedagen

Kongressens anden dag var helliget vedtagelsen af kursen for de kommende to års særlige indsats under overskriften 'Synlig og proaktiv', der sætter fokus dialogen med beslutningstagerne og på, hvordan socialpædagoger kommer ind på nye jobområder

På kongressens sidste dag var der valg til forretningsudvalget, som bl.a. gav valg til Michael Madsen som ny forbundskasserer

04 Strategi**06** Socialpædagogernes Pris**09** Arbejdsmiljø**10** Paneldebat**11** Sessioner**18** Beretning**20** Debat og replik**26** Gæstetaler**29** Valg**32 VELFÆRDSTEKNOLOGI**

QR-koder, husketavler og forskellige apps er nogle af de lavpraktiske velfærdsteknologiske løsninger, man møder i Rubens Verden – et velfærdslaboratorium, som Vejle Kommune har udviklet for at inspirere medarbejdere og borgere

32 Værktøjer i øjenhøjde**36 SATSPULJEN**

'Den her aftale er – overordnet set – den mest perspektivrige satspuljeaftale, jeg kan huske'. Sådan lyder det fra Socialpædagogernes formand Benny Andersen efter indgåelsen af årets forlig om satspuljen. Det er især aftalens fokus på forskning og praksisviden, der falder i god jord

36 Socialpædagogerne: Stærk aftale**38 NETVÆRKSPLEJE**

Krav om bedre tilsyn med alle anbragte

38 ARBEJDSMILJØ

Pris til socialpædagogisk arbejdsplads

39 FORSKNING

Er jeres praksis på rette spor?

40 KVINDEKRISECENTRE

Efterværn forhindrer mere vold

KONGRES 2016 / STRATEGI

Nu skal vi ud og tage livtag med beslutningstagerne og prøve kræfter med nye jobområder. Og jeg er sikker på, at der kommer nogle gode resultater ud af det

Verne Pedersen, næstformand, Socialpædagogerne

De skal vide, hvad vi har at byde på

Næste skridt i Socialpædagogernes politiske strategi, 'Socialpædagogerne i fremtiden', skal føre til mere dialog med beslutningstagerne, udfolde strategien på arbejdspladserne og søge ind på nye jobområder – kongressen lagde kursen for de kommende år

Af Malene Kløve Dreyer, mad@sl.dk og
Jens Nielsen, jni@sl.dk. Foto: Martin Bubandt

I gennem de seneste kongresperioder har Socialpædagogerne diskuteret faglighed på kryds og tværs i organisationen. Mange medlemmer er blevet inddraget i diskussionen og er efterhånden blevet ganske klare på, hvad den socialpædagogiske faglighed er og kan. Nu er det tid til at vende blikket udad og overbevise politikere og forvaltningschefer i kommuner og regioner om fordelene ved faggruppen.

Det var en central pointe, da næstformand Verne Pedersen introducerede det videre arbejde med Socialpædagogernes politiske strategi, 'Socialpædagogerne i fremtiden', i form af et beslutningspapir, som lægger kursen for de kommende års arbejde. 'Synlig og proaktiv', lyder overskriften på papiret, der – ud over dialogen med beslutningstagerne – også sætter fokus på, hvordan strategien kommer ud at virke på arbejdspladserne, og på hvordan socialpædagoger kommer ind på nye jobområder.

– Nu, kære venner, er tiden inde til at rette blikket direkte mod dem, der bestemmer rundt om i landet, og sørge for, at de lærer os at kende. Vi skal ud over rampen. Vi skal blande os dér, hvor man får indflydelse. Vi skal sørge for, at beslutningstagerne – politikere, forvaltningschefer – forstår, hvad vi har at byde på, sagde Verne Pedersen.

– Det er klart, at vi som interesseorganisation over for kommunen eller regionen som myndighed kan have forskellige interesser. Men der er også paralleller, hvor interesserne flugter, og hvor vi i fællesskab kan søge løsninger, som begge parter har interesse i. Det gælder om at finde de paralleller: Hvordan bliver vi en del af løsningen i socialudvalgets eller i forvaltningschefens øjne, lød spørgsmålet fra Verne Pedersen.

Skab kontakter

Hun understregede, at det er på alle niveauer i organisationen, at der skal arbejdes på at gøre den politiske indflydelse gældende og den socialpædagogiske dagsorden kendt – hvordan både de lokale kredse, det centrale forbundssekretariat og det enkelte medlem kan gøre en forskel og få bragt de socialpædagogiske visioner ud at leve.

Hun nævnte bl.a. et eksempel, hvor en tillidsrepræsentant havde gjort sin indflydelse gældende ved at trække på sit gode politiske netværk i psykiatri- og handicapafdelingen i kommunen. Det har udviklet sig til et samarbejde, hvor kommunen har taget Socialpædagogernes redskaber til at udvikle fagligheden til sig på hele kommunens handicapområde.

– Det handler om at skabe kontakter ind i det politiske niveau. Det kan være, at man er medlem af et parti eller en interesseorganisation. Måske deltager man i en baggrundsgruppe eller har en eller anden lokalpolitisk tilknytning. Den kan man selvfølgelig bruge, sagde Verne Pedersen.

Faglighed i nye arenaer

En anden central målsætning i det kommende strategiske arbejde er, at Socialpædagogerne skal udvide feltet fra de traditionelle områder, hvor socialpædagoger er ansat i dag, og opdyrke nye jobområder.

Verne Pedersen præsenterede i sin tale eksempler på socialpædagoger, der sætter deres

faglighed i spil i nye sammenhænge. I en kort film fik de kongresdelegerede et lille indblik i tre socialpædagogers lidt anderledes arbejde.

– Et af vores erklærede mål er at opdyrke nye jobarenaer for socialpædagoger. Her er vi jo også i fuld gang. En rigtig vigtig ting, når vi taler nye jobområder, er, at vi skal stå ved, at vores faglighed er noget særligt. Jeg møder nogle gange den holdning hos medlemmer, at det ikke spiller nogen rolle, hvilken faglig baggrund man har – om man er sosu eller socialrådgiver eller socialpædagog. Men det er altså en misforståelse, som vi skal gå op imod. For der *er* forskel. Det er ikke lige meget. Man skal vide, hvem man er professionelt og hvad man kan, sagde hun.

– Det betyder ikke, at vi ikke respekterer de andre fagligheder. Men som socialpædagoger har vi vores egen faglighed. Så når vi arbejder sammen på tværs af faggrupper – sosu'er, sygeplejersker, socialpædagoger – så kompletterer vi hinanden. Det er en vigtig pointe, når vi er ude i det ærinde at markere vores fag, at vi ikke udvisker forskellene mellem faglighederne, understregede Verne Pedersen.

Fastholder indsatsen

I debatten om beslutningspapiret var der især bekymring for, at det traditionelle fagforenings-

arbejde – med at sikre løn og ansættelsesvilkår for medlemmerne – ville blive 'usynligt'. Flere ændringsforslag gik eksplicit på at få nævnt den indsats i papiret, så det blev tydeliggjort, at de nye fokusområder ikke udgrænser den faste indsats.

På vegne af kongresudvalget forsikrede forbundets næstformand om, at indsatsen for løn og ansættelsesvilkår vil fortsætte og fylde som vanligt i forbundets samlede indsats. Men bekymringen blev imødegået med vedtagelsen af en formulering, der slår fast, at de to indsatsers foregår parallelt.

Desuden blev det præciseret, at målet på arbejdsmiljøområdet er at ruste arbejdspladserne bedre til indsatsen i kobling med arbejdet med fagligheden og til at tydeliggøre den samlede indsats over for beslutningstagerne – og få deres anerkendelse af det.

Herefter blev beslutningspapiret enstemmigt vedtaget:

– Nu skal vi ud og tage livtag med beslutningstagerne og prøve kræfter med nye jobområder. Og jeg er sikker på, at der kommer nogle gode resultater ud af det, sagde Verne Pedersen. ■

Læs beslutningspapiret på www.sl.dk/synligog-proaktiv og se videoen om tre nye jobområder her: www.sl.dk/nyejobområder

Hvordan bliver vi en del af løsningen i socialudvalgets eller i forvaltningschefens øjne

Verne Pedersen,
næstformand,
Socialpædagogerne

Vi bruger pædagogikken og den relationsbaserede tilgang som løftestang – for når der er nogle fagligt dygtige folk omkring de unge, som formår at rumme dem, så bliver de trygge og kan bedre kaste sig ud i mødet med alt det nye

Karen Marie Nielsen, leder, Kompetencegruppen for Integration, Hedensted Kommune

Altid plads til et kram

Tillid, nærvær, sved på panden og masser af kram. Det er en del af opskriften på, hvordan Ungeintegration i Hedensted Kommune ruster uledsagede flygtningebørn til at stå på egne ben i Danmark. En indsats, de netop har fået Socialpædagogernes Pris for

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Foto: Lars Wittrock

De kommer myldrende op ad trappen med efterårsblæsten i ryggen – og lige ind i favnen på Fahreta Kadic, som står klar med åbne arme i det lyse køkken.

– Alle piger skal have et kram, når de kommer hjem fra skole. Hver dag. De skal mærke, at vi er her for dem, siger Fahreta Kadic, som er socialpædagog og teamkoordinator i Ungeintegration Øst i Hedensted Kommune.

I løbet af få minutter har de fem piger fra henholdsvis Syrien, Afghanistan og Eritrea smidt overtøj og skoletasker – og fundet vej til hver deres værelse i den store villa, der udgør Montmartre – et af to opholdssteder i Juelsminde for uledsagede flygtningepiger. Senere på dagen samles de i igen i køkkenet til fælles madlavning og spisning, inden der skal laves lektier og snakkes lidt om dagens oplevelser.

– Vi har meget faste strukturer og aktiviteter i huset, for det er godt for pigerne. Og vi er altid mindst én pædagog i huset – også om natten, hvor de ofte har det skidt. Det er om natten, at drømmene, tankerne og alle følelserne giver pigerne

uro i kroppen. Så ved de, at de kan banke på – om de så har brug for en snak, et kram eller en trøstende skulder, fortæller Fahreta Katic.

Pædagogik som løftestang

For fire år siden tog Ungeintegration i Hedensted Kommune for første gang imod en lille flok uledsagede flygtningedrenge på opholdsstedet Melhedegaard i Tørring. Siden har organisationen haft vokseværk i takt med, at der kom flere og flere uledsagede flygtningebørn til Danmark. I dag er godt 80 uledsagede flygtningebørn fordelt på syv forskellige små opholdssteder og en række lejligheder og ungehybler rundt om i kommunen.

– Vi tror på, at det her er den allerbedste måde at hjælpe de her unge mennesker på. De bor i mindre grupper, hvor vi arbejder med at ruste dem til at stå på egne ben i det danske samfund. Og vi bruger pædagogikken og den relationsbaserede tilgang som løftestang – for når der er nogle fagligt dygtige folk omkring de unge, som formår at rumme dem, så bliver de trygge og kan bedre kaste sig ud i mødet med alt det nye, fortæller Karen Marie Nielsen, som er leder af Kompetencegruppen for Integration i Hedensted Kommune.

Fælles for de unge, som kommer til Danmark uden deres familie, er, at de alle har en tung bagage med sig.

– Det er nogle meget vanskelige og komplekse problemstillinger, vi møder hos den her gruppe unge. Nogle af dem er blevet sendt afsted, fordi det var det, der lige var råd til. Nogle har mistet deres forældre eller set deres nærmeste blive dræbt – og andre piger er flygtet fra tvangsægteskaber. De belastninger, der hviler på deres unge skuldre, kræver, at der er nogle rigtig dygtige pædagoger omkring dem til at hjælpe dem til at

være i det. For vi kan ikke tage det fra dem – det er deres virkelighed, siger Karen Marie Nielsen.

Naturoplevelser og høj puls

På boldbanen ved Tørring Skole er socialpædagog Martin Esbjerg så småt ved at få sved på panden. Fodboldkampen med de fire drenge, der er flygtet hertil fra Afghanistan, Syrien og Eritrea, bliver spillet med høj intensitet og dyb koncentration – et tiltrængt afbræk fra dagens sprogundervisning.

– Vi har pædagogisk idræt som vores primære metode, og her bruger vi bl.a. fodbold rigtig meget, fordi det fungerer som et fælles sprog for alle de tre nationaliteter, vi har. Der er både kognitiv og social læring i det, når man lærer gennem kroppen og de oplevelser, vi har sammen. Det handler om at gøre dem bevidste om nogle kompetencer, de har, som de også skal kunne bruge ude i det virkelige liv, siger Martin Esbjerg.

Ud over fodbold er der også fitness, løbehold, klatring og dykning for de godt 60 drenge, der bor rundt omkring i Hedensted Kommune. Og senest har Ungeintegrationen kørt et projekt med Naturstyrelsen, hvor de hver tirsdag tager ud og laver aktiviteter i naturen.

– Vi har bygget en svedhytte ude i skoven, vi har været ud og finde forskellige ting og sager i natu-

ren, som drengene kunne lave mad af, vi har set hjorte i brunst for at få en dansk naturoplevelse – og så har vi også været ud at køre mountainbike og sejlet i kano, fortæller Martin Esbjerg.

Og pædagogisk idræt giver ikke kun høj puls og sved på panden. Der er en masse andre positive effekter ved at arbejde med de unge gennem fysisk aktivitet.

– Mange af de her drenge har traumer og post-traumatisk stress, og det kommer til syne i form af symptomer som søvnløshed og udadreagerende adfærd. Og der har vi rigtig meget gavn af fysisk hårde aktiviteter som fx løb og fodbold, for når man har været ude og løbe langt og har bevæget sig, så får man helt automatisk en bedre søvn – og når man sover godt, er det lettere at koncentrere sig i skolen. Så idræt har en rigtig god effekt på den positive døgnrytme – og drengene efterspørger selv fysisk træning, fordi de kan mærke, at det hjælper dem, siger Martin Esbjerg.

Følelser uden ord

Selvom pædagogisk idræt først og fremmest er en metode, som anvendes i drengegruppen, er der også indført faste idrætsaktiviteter blandt pigerne på Montmartre i Juelsminde. Mandag er der løb – og torsdag yoga.

KRAM Alle piger skal have et kram, når de kommer hjem, for de skal mærke, at vi er der for dem, fortæller socialpædagog Fahreta Kadic fra opholdsstedet Montmante – og hun og kollegerne er der også om natten, hvor pigerne ofte har det svært.

ARENA Fodbold og idræt er en af indgangene til at arbejde med de unge drenges kompetencer og forberede dem på de mange forskellige arenaer, de skal begå sig på i det danske samfund, fortæller socialpædagog Martin Esbjerg.

– Når vi løber med pigerne, får de al den uro væk, som de ofte går med i kroppen. De får noget ilt til hjernen – og samtidig kommer de ud og møder borgerne i lokalsamfundet. Med yoga hjælper vi dem med at skabe indre ro, og lige nu eksperimenterer vi med at kombinere yogaen med ‘trin for trin’-kort, som typisk bruges blandt børn til at vise, hvordan man har det – om man er glad, ked af det, overrasket, bange osv., så vi også får fat i følelserne, fortæller Fahreta Kadic.

Helt fra start har idræt været en integreret del af arbejdet med de uledsagede flygtningebørn – fordi det er en fantastisk måde at nå ind til de unge på, fortæller Karen Marie Nielsen.

– Med pædagogisk idræt arbejder vi med følelserne uden absolut at skulle sætte ord på. Ud over sprogbarrierer kan det være svært for de her

unge mennesker at sætte ord på de følelser og de mange forfærdelige oplevelser, de bærer rundt på. De har alle oplevet ting, de aldrig burde have oplevet, og skal rumme utrolig meget. Men gennem vores aktiviteter opbygger vi tillid og relationer, og vi når de unge på en helt anden måde end gennem snak, siger hun.

Klar til at forme sig et godt liv

Hvad enten det er pædagogisk idræt eller andre metoder som fx motiverende samtaler, livstræet eller KRAP (kognitiv, ressourcefokuseret og anerkendende pædagogik), så handler det om at gøre de unge så selvstændige og robuste, at de kan stå på egne ben.

– De her unge har ikke brug for at være hjælpeløse stakler. Og hvis man tænker på, hvad de har været igennem for at nå hertil, så er de jo ekstremt kompetente. Men præcis som med danske unge er der stor forskel på den enkeltes robusthed, så vi arbejder altid metodisk ud fra den enkeltes behov og ressourcer, forklarer Karen Marie Nielsen.

Den pædagogiske tilgang til de unge er først og fremmest at være omsorgsgivende, give dem masser af nærvær og varme – og få skabt noget tillid. Som Martin Esbjerg formulerer det, er målet at hjælpe de unge i deres livsprojekt med at opnå de samme muligheder i livet som deres jævnaldrende danskere.

– Som socialpædagoger skal vi give dem nogle kompetencer, så de kan begå sig på alle de forskellige arenaer, som de vil møde i det danske samfund. Og give dem en forståelse af det danske system og den danske kultur – og mødet med alle de fællesskaber, de bliver en del af. Sådan at de, når vi slipper dem herfra, har opnået den selvstændighed, der gør det muligt for dem selv at forme sig et godt liv. ■

Derfor fik de Socialpædagogernes Pris

Ungeintegration i Hedensted Kommune blev på Socialpædagogernes kongres belønnet med Socialpædagogernes Pris for at have fremvist flotte resultater af indsatsen over for uledsagede flygtningebørn – og for at have været gode til at vise og fortælle omverdenen om deres arbejde.

I begrundelsen for, at Ungeintegration i Hedensted fik prisen, lød det bl.a.:

‘Ungeintegration i Hedensted har både i praksis og i offentligheden vist betydning af en stærk socialpædagogisk faglighed i forhold til en væsentlig og værdipolitisk dagsorden. De udmærker sig ved, at man samtænker faglighed og arbejdsmiljø – og har bl.a. formået at nytænke og udvikle et tilbud, der som det første i Danmark er blevet godkendt af Socialtilsynet som idrætsdøgninstitution.’

Vi bliver simpelthen bedre og dygtigere socialpædagoger, når vi har nogle ordentlige rammer for vores arbejde

Marie Sonne, næstformand, Socialpædagogerne

Vi bygger videre på de gode takter

Der var synlig stolthed over resultaterne af to års målrettet arbejde, da næstformand Marie Sonne gik på talerstolen på kongressen for at afslutte projektet 'Arbejds miljø og faglighed går hånd i hånd'

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Vi ramte rigtigt, da vi for to år siden vedtog arbejdsmiljøstrategien. Vi satte gang i en nødvendig proces, der har haft en positiv effekt på både arbejdsmiljø og faglighed i hele vores organisation. Vi har skabt debat og handling – og fået sat arbejdsmiljø og faglighed på dagsordenen i forbundshuset, i kredsene og på arbejdspladserne.'

Sådan lød det indledningsvist fra næstformand i Socialpædagogerne, Marie Sonne, da hun på kongressen afsluttede projektet 'Arbejds miljø og faglighed går hånd i hånd'.

– Vi bliver simpelthen bedre og dygtigere socialpædagoger, når vi har nogle ordentlige rammer for vores arbejde. Det er kernepunktet i vores arbejdsmiljøstrategi. Og det er det spor, vi har bevæget os ud ad de seneste to år – med stor succes og flotte resultater, sagde Marie Sonne.

Fokus på AMR'erne

I sin tale kom Marie Sonne med en række eksempler på aktiviteter og indsatser, som siden sidste kongres er blevet gennemført som en del af arbejdsmiljøhandleplanen.

– Vi har udviklet en særlig velkomstpakke til nye arbejdsmiljørepræsentanter og holdt et brag af en TRIO-dag i Herning. Vi hører fra medlemmerne, at vores fælles arbejdsmiljøindsats rykker ved tingene ude på arbejdspladserne. Og vi har været synlige i den offentlige debat og sat flere vigtige aftryk på den politiske dagsorden, sagde Marie Sonne, som afsluttede sin tale med at kigge lidt fremad.

– Vi skal på kongressen vedtage et visionspapir, som giver os en retning for vores arbejde med

arbejds miljø og faglighed over de næste to år – og det glæder jeg mig rigtig meget til. For selvom vi kan være rigtig stolte af alt det, vi har opnået, er det vigtigt, at vi bygger videre på de gode takter. Vi skal blive endnu bedre til at synliggøre sammenhængen mellem arbejdsmiljø og faglighed.

Bringe viden i spil

Hvorfor faglighed er vigtigt, når vi taler arbejdsmiljø, var efterfølgende omdrejningspunktet i et oplæg fra Pia Bramming, lektor, ph.d. og afdelingsleder på Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse (DPU).

– Faglighed handler om at kunne anvende sin professionelle viden og kompetence i arbejdet – og således bidrage til høj kvalitet i opgaveløsningen. Det er altså ikke nok at have fået en høj karakter, for faglighed handler om, at man så også kan bringe sin viden i spil på arbejdspladsen. Men der er en risiko for, at det rammer trivsel, hvis man oplever, at man ikke kan få sin faglighed til at hænge sammen med den opgave, man er blevet bedt om at løse. Altså når ens faglighed fortæller en, at man løser opgaven dårligt, sagde Pia Bramming.

Faglighed er mange ting

Men når man taler faglighed, er det vigtigt at erkende, at der ikke findes et enkelt svar på, hvornår vi er fagligt dygtige.

– Vi definerer faglighed forskelligt. Alt efter om vi ser på faglighed ud fra en sundhedsdagsorden, en sikkerhedsdagsorden, en omkostnings- eller måske en innovationsdagsorden, så kommer det socialpædagogiske arbejde til at se forskelligt ud. Derfor er det ofte så vanskeligt at tale om en kerneopgave inden for jeres felt, lød det fra Pia Bramming, som derfor generelt anbefaler, at man frem for at tale om en kerneopgave i stedet taler om kerneopgaver.

– Faglighed er ikke en entydig størrelse – og derfor skal man ude på arbejdspladserne tage diskussionerne om, hvilket perspektiv man ser faglighed fra. Vi tror tit, at alle mener det samme om faglighed – men der kan jeg så fortælle jer, at det ikke er tilfældet. Så det er en snak, man skal tage. ■

Nye arbejdsopgaver i fremtiden

Relationsarbejdet er stadig en kerneopgave i fremtidens velfærdssamfund, men socialpædagogerne skal også blive bedre til at formidle deres viden, mener både arbejdsgivere og eksperter

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Foto: Nils Lund Pedersen

Der er ikke noget bedre end at tale om sig selv. Det skulle da lige være andre, der taler rosende om én selv – og det var nøjagtig setup'et i en paneldebat om fremtidens socialpædagogiske arbejdsmarked på kongressen. Her fortalte to arbejdsgivere, en ekspert og en brugerrepræsentant, hvorfor socialpædagogikken er noget særligt set fra deres stol.

Og ros var der masser af – til salens store begejstring.

Borgmester i Holstebro Kommune, H.C. Østerby (S), tøvede ikke, da han blev spurgt, hvad det er, socialpædagoger kan:

– Relationsarbejdet. De kan bygge tillidsfulde relationer til den enkelte borger, og vi er som samfund dybt afhængige af at have dygtige social-

pædagoger, der fx kan løfte en stadigt voksende gruppe af unge tilbage i det, vi kalder normal-samfundet. Unge mennesker som på grund af stigende krav og præstationspres får problemer. Vi har brug for socialpædagoger til at støtte de unge i at blive engagerede medborgere, komme ind på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet og selv få et godt liv, sagde han.

Heller ikke formand for Børnerådet, Per Larsen, var i tvivl.

– Socialpædagoger har stor troværdighed og høj faglighed. De er enormt gode til at skabe relationer og vise handlekraft, og det er vigtigt i de overgangssituationer, hvor børn og unge tit falder mellem to stole. Og vigtigst af alt så kan de skabe den tillid, som mange undersøgelser viser, at utroligt mange børn ikke har til voksne, sagde han.

Færre institutioner – flere jobarenaer

Men paneldeltagernes opgave var også at puffe lidt til socialpædagogerne – for er der ikke noget, man kan blive bedre til? Og hvad bliver socialpædagogernes rolle i et velfærdssamfund i hastig forandring?

– Vi skal have mere af det, der foregår allerede. Større bevidsthed om, hvad vi gør, og hvorfor vi gør det. Dokumentation er kommet for at blive. Det kan forstyrre, mener nogen, men vi skal arbejde med det på en måde, så det understøtter vores arbejde. Vi skal gå fra, at indsatsen er individuel og tilfældig til, at vi kan udbrede det, som vi ved virker, sagde Kirsten Bundgaard, der er handicapchef i Aarhus Kommune og fortsatte:

– Og så skal vi udbrede fagligheden og få nye idéer. Hvad er velfærdsteknologi i en socialpædagogisk virkelighed? Det må ikke bare ende med at handle om loftlifte, for vi kan så meget mere – og socialpædagogerne skal bare ud over rampen, for de har idéerne, sagde hun.

Derfor er der behov for et klart sprog og veldefinerede begreber, når værdien af socialpædagogikken skal beskrives. Tendensen går i retning af færre synlige socialpædagogiske institutioner og mod mere vidensarbejde, mente professionsforsker Bent Madsen fra Inklusionsakademiet.

– Der handler det om at blive gode til at markedsføre og brande sig som profession. Vi skal tale mere om, hvad vi kan, og hvad vi ved. Fx på frivilligområdet og i mentorordninger er det oplagt, at socialpædagoger står for sparring og organisering, sagde han. ■

Sådan får du TRIO'en til at spille

Det kræver fælles uddannelse og dialog i de lokale TRIO'er, for at man kan arbejde mod et fælles strategisk mål, lød det på session om TRIO-samarbejdet

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Hvordan får man skabt en kultur, hvor TRIO'en fungerer, og medarbejdernes arbejdsmiljø og oplevelse af indflydelse går op i en højere enhed med høj kvalitet i servicen? Det kræver en kulturændring at blive en dialogsgørende enhed, der i fællesskab modtager uddannelse og udvikler sig og arbejder mod et fælles strategisk mål. Sådan lød det fra Hans Jørgen Limborg, konsulentfirmaet Team Arbejdsliv, og Anette Ørbæk Andersen, direktør i Ringkøbing-Skjern Kommune, på sessionen om TRIO-samarbejdet.

Ifølge arbejdsmiljørådgiver Hans Jørgen Limborg fungerer TRIO'en godt, når den er handlingsorienteret, beslutningsdygtig og tæt på kerneopgaven – og så skal parterne have fælles uddannelse. Det giver grundlaget for et uformelt samarbejde, der kan forbedre arbejdsmiljøet.

– Udfordringen er helt sikkert, hvordan samarbejdet på arbejdspladsen spiller sammen

med den politiske styring. For der oplever man ofte virkeligheden meget forskelligt, sagde Hans Jørgen Limborg.

Ifølge ham er en del af løsningen altid at tale ud fra, hvad kerneopgaven er, så politikerne mødes med fagligt funderede argumenter.

Slut med A og B

Og det giver virkelig mening at prioritere MED-samarbejdet og de lokale TRIO'er, lyder det fra Anette Ørbæk Andersen, der er chef for 1.700 ansatte.

I det vestjyske tager politikerne med til store fælles temadage i MED-systemet med overordnede strategiske temaer såsom brugen af frivillige på handicap- og psykiatriområdet – og med stor succes, fortæller hun:

– Det betyder, at politikerne kan forstå, hvad medarbejdernes virkelighed er og omvendt. Og den dialog og de samtaler kommer vi til at dyrke endnu mere i fremtiden. Vi er langt forbi den tid med en A og B-side, der skal forhandle, vi har langt mere brug for at have den fælles tillidsbase-rede dialog, så vi kan arbejde mod fælles mål om et strategisk partnerskab, sagde hun – og understregede, at der jo selvfølgelig kan være faglige sager, som parterne skal behandle i et formelt system. ■

SESSIONERNE

I forlængelse af vedtagelsen af beslutningspapiret, der lægger kursen for de kommende to års indsats, gik de kongresdelegerede ud i en række sessioner, der hver især skulle give redskaber og inspiration til det videre, konkrete arbejde. På de følgende sider kan du læse om nogle af de vigtigste pointer.

Foto: Martin Bubandt og Nils Lund Pedersen.

Frivillighed kalder på faglighed

Frivillige kan spille en stor rolle som netværk for borgerne. Men det kræver, at socialpædagogerne træder til som facilitator, lød det på session om frivillighed

Af Iben Konradi Nielsen, ikn@sl.dk

Bjarke går hver tirsdag til gospelkor i den lokale kirke i Brejninge udenfor Vejle. Annelin er startet i ungdomsklub, og Sidse får et par gange om måneden en tur på ladet af sin veninde Pernilles cykel.

De tre bor alle på Skansebakken, et bo- og aktivitetstilbud for borgere med multiple funktionsnedsættelser. På sessionen 'Frivillighed og socialpædagogisk faglighed' delte Trine Holm Eriksen, der har titel af pædagogisk relationsdesigner, ud af sine erfaringer med Skansebakkens relationsprojekt 'Sammen i livet'.

Baggrunden for sessionen var, at frivillighed og facilitering af borgernes netværk er i høj kurs

blandt kommunale beslutningstagere, og mange kommuner har lavet strategier for at tiltrække og bruge de ekstra frivillige ressourcer i den kommunale kernevelfærd.

Men hvor godt akkompagnerer de frivillige indsatsen den socialpædagogiske opgave, og hvilke barrierer opleves der?

Klædt på til opgaven

På Skansebakken bruger personalet den socialpædagogiske faglighed til at opbygge, facilitere og vedligeholde netværk og relationer mellem beboerne og civilsamfundet i Brejninge. Og erfaringen er, at inddragelse af frivillige stiller krav om en styrket faglighed.

Fagligheden kommer i spil, når personalet med udgangspunkt i borgerens behov, ressourcer og interesser ser på muligheder og tilbud i det omkringliggende samfund. Den kommer også i spil, når de skal tage den første kontakt på beboernes vegne. Og når der skal lægges en strategi for, hvordan en kontakt over tid kan udvikle sig til en relation. For mens selve kontakten måske blot kræver mod til at foretage et enkelt telefonopkald, så kommer den langvarige relation langt fra af sig selv, fortalte Trine Holm Eriksen:

– Det kræver en særlig kompetence at finde, opbygge og vedligeholde relationer mellem borgeren og civilsamfundet. Som socialpædagog skal man klædes på til at navigere i en facilitatorrolle, sagde hun og opfordrede til en indsats for at sikre både uddannelse og efteruddannelse for at klæde socialpædagoger på til opgaven.

Casen fra Brejninge blev fulgt op af et oplæg om frivillighed af Hans Stavnsager, Center for Frivilligt Socialt Arbejde, og en efterfølgende debat mellem deltagerne om rammerne for at inddrage frivillige i arbejdet. Og med erfaringerne fra Skansebakken var der ingen basis for en bekymring for, at frivilliges indtog på de socialpædagogiske arbejdspladser vil indlede en 'Frivilligheds-tsunami' og resultere i en glidebane imellem frivillige og ansatte ressourcer.

– Jeg har ikke mødt frivillige, der giver udtryk for, at de vil ind og udføre vores arbejde. De kommer ikke for at skifte ble eller made de udviklingshæmmede. Den slags frivillige findes ikke. Jeg synes, at det er en spændende ny opgave og udfordring, vi som socialpædagoger skal tage på os, sagde Jan Christensen, leder på aktivitetstilbuddet Bøgeskovgård i Aarhus. ■

Vi skal turde dele viden

Brug tid på at fortælle din kollega eller omverdenen om lovende praksis, for det kommer i sidste ende borgeren til gode. Sådan lød det på session om viden om det, der virker

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk

Jeg er jysk, men bor i København, jeg er 44 år, mor til to drenge – og vild med rockmusik og flamenco'. Sådan lød indledningen, da Trine Petersen, seniorkonsulent i Danske Regioner, tog hul på sit oplæg på sessionen 'Vi skal være kendte for at vide, hvad der virker'.

Og hvis deltagerne undrede sig lidt over koblingen, fik de hurtigt svaret:

– Vidensspredning er en svær disciplin – men det handler ligesom jeres arbejde om relationer. Hvis man giver lidt af privatsfæren og knytter nogle personlige fakta til den faglige viden, man vil dele ud af, så opbygger man relationer – og så er man allerede godt på vej til at sprede viden.

I sit oplæg talte hun bl.a. om, at man på fx socialpædagogiske arbejdspladser godt må blive meget bedre til at dele viden, god praksis og idéer med hinanden og omverdenen.

– Min opfordring er, at alle bruger tid på at forære god viden fra ens egen kontekst til andre. Når du fx lykkes med det her barn eller den sociale udsatte, så invester tid i at ringe til dit netværk, sig det til din kollega eller naboinstitutionen. For når man spreder viden og god praksiserfaring, kommer det i sidste ende borgerne til gode.

Ifølge Trine Petersen falder det på mange offentlige arbejdspladser langt fra naturligt at dele viden med hinanden i hverdagen.

– Vi bliver altid målt på os selv – fx i forbindelse med medarbejderudviklingssamtaler – men vi bliver alt for sjældent spurgt om, hvad vi har lært vores kolleger, og hvilken viden vi har givet videre til naboinstitutionen.

Værktøj til lovende praksis

Generelt er der i disse år en stigende fokus på evidensbaserede metoder og viden om, hvad der virker. Men fra ikke mindst det sociale område har der længe været et udtrykt ønske om også at kunne kigge på det, der ikke nødvendigvis er evi-

densbaseret – det som kaldes lovende praksis. Og på sessionen blev deltagerne introduceret til et helt nyt værktøj – 'Lovende praksis på det specialiserede område'.

– Vi har udviklet det her værktøj for at gøre det lettere at måle, om sociale indsatser kan forventes at virke. Det skal ses som et supplement til det evidensbaserede arbejde, så vi får et fælles sprog og en fælles forståelse – og på sigt bliver i stand til at samle viden om, hvad det er, der virker i netop den praksis, sagde Nadia Jul Jeldtoft, fuldmægtig i Socialstyrelsen.

Lettere at måle praksis

Med værktøjet har SFI og Socialstyrelsen indkredset 11 punkter, der alle peger i retning af, at en social indsats har en effekt. Så kan man punkt for punkt kortlægge og reflektere over, om man er på rette spor med den praksis, man anvender.

– Det gør det meget lettere at vurdere egen praksis – se, hvor der er styrker og udfordringer, og hvilke områder af praksis, der kan videreudvikles. Det kan godt være, at man på et socialt tilbud har 15 forskellige praksisser, men med værktøjet kan man så gå ind og se, hvordan en given praksis fungerer i sammenligning med de andre, sagde Nadia Jul Jeldtoft. ■

Kend din besøgstid

Skal man opnå indflydelse og påvirke lokalpolitikken, handler det om meget mere end relationer til politikerne. Det handler om vælge de rigtige redskaber – og om at kende sin besøgstid

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Det kunne lyde nærliggende, når nu det handler om lokale forhold – at bruge sine personlige relationer til hende moren til datterens klassekammerat, der sidder i byrådet. Eller borgmesteren, som man kender ude fra håndboldklubben. Men man risikerer at bruge sine kræfter forkert og faktisk forspilde sine chancer.

Sådan lød det advarende fra Christian Lildholdt Jensen fra kommunikationsbureauet Geelmuyden Kiese, der var oplægsholder på en af sessionerne på kongressen.

Sessionen startede lige oven på vedtagelsen af det beslutningspapir, der danner grundlaget for de kommende to års indsats, og som bl.a. handler

om at komme i tættere dialog med beslutningstagerne. Så hvordan gør man det – når det ikke kan klares ved bare at pleje sine relationer? Jo, der er heldigvis tale om et håndværk, der kan læres – og en masse redskaber, der kan bringes i anvendelse, sagde Christian Lildholdt Jensen.

Han tog derefter tilhørerne med på speed dating med det kommunalpolitiske system, hvor det handler om at vælge sine redskaber, lave sine analyser, finde sine allierede, veje sine ord – og ikke mindst om at kende sin besøgstid.

En første erkendelse, der skal gøres, er, at der er store lokale forskelle fra kommune til kommune, hvilket også fremgik af udsagn fra deltagerne. Men så er der alle de fælles beslutningsgange og processer, hvor de ovennævnte redskaber skal bringes i spil.

Lobbyloven

Der er, sagde Christian Lildholdt Jensen, fx tre oplagte steder at sætte ind, hvis man vil påvirke beslutningsprocessen: Selvfølgelig kan man være ophavsmand til det forslag, der kan bringes i spil. Men ofte er det mellem fremsættelsen af forslaget i byrådet og behandlingen i fagudvalget, at man har mulighed for at påvirke processen. Og der går typisk kun fem dage – så der gælder det om at slå til, sagde Christian Lildholdt Jensen. Og så er der også et vindue efter vedtagelsen, for når et forslag skal realiseres ude i en kommune, kan meget ske, tilføjede han.

Som grundlæggende 'lobbylov' gælder det, fortsatte han, at der tidligt i en beslutningsproces er få deltagere men meget at beslutte, mens der sent i processen er mange deltagere men lidt tilbage, der skal besluttes.

Så det handler om at lægge en plan, og udover at ramme de rigtige tidspunkter også at sigte på de personer og alliancer, der kan fremme ens synspunkter – og om at placere sig selv i den rolle, hvorfra man bedst kan agere: Som fx eksperten, der kan komme med løsninger på konkrete problemer.

I en afsluttende øvelse skulle deltagerne selv prøve at skitsere et forløb, der kunne minde om en kommunal beslutningsproces.

Her lød det bl.a., at man ikke skal overse MED-systemet, som en mulighed for at lave alliancer med andre faggrupper – og ved dermed at være en større gruppe få lettere adgang til de lokale politikere. ■

Kreativ udviklingsproces

Under en munter session med masser af grin blev der fundet på nye måder at tale om, hvordan man sikrer voksenhandicapområdet synlighed og anerkendelse

Af Malene Dreyer, mad@sl.dk

Voksenhandicapområdet er ikke et område, der har meget bevågenhed. Derfor er det vigtigt at gøre lidt ekstra for at bringe området frem i lyset, sikre anerkendelse af den faglighed, der udspiller sig og synliggøre, at det er et vigtigt velfærdsområde. Sådan lød baggrunden for kongres-sessionen om området.

Oplægsholderen Lars AP fra bureauet Redhair stod for at lede deltagerne igennem en anderledes workshop, hvor der skulle tænkes i helt nye baner. Han kalder sig kreativ strateg og hjælper bl.a. organisationer med at få ideer og finde arbejdsglæden frem. En kreativ ideudviklingsproces, der sætter nye og anderledes ord på voksenhandicapområdet.

Og man må sige, at han var kommet til de rette, for de kongresdelegerede, der havde valgt

at deltage i denne session, var fuldstændig klar til at lege. Både de sjove, de vanvittige og de helt politisk ukorrekte ideer fik frit spillerum. Bl.a. i disciplinen *random word*:

– Metoden vrider hjernen til at komme på noget kreativt: Find et konkret navneord, gerne sammensat, i en tilfældig avis, og så skal I forcere en association mellem ordet og opgaven: Nye måder vi kan påvirke politikerne til at prioritere handicapområdet, instruerede Lars AP.

Ud at køre med de skøre

Det blev bl.a. til disse fire ord med dertil hørende ideer:

Landsholdet: Inviter alle kommunens politikere til landsholdskamp sammen med borgerne.

Frihed: En politiker flytter ind i et bofællesskab i et døgn og oplever livet som udviklingshæmmet indefra.

Togpendler: Ud at køre med de skøre.

Pengetank: Der er penge nok i vores samfund – vi er trætte af at høre på, at vi skal spare, det er et spørgsmål om prioritering.

Deltagerne fik stor ros for deres engagement og kreativitet, men nu er det jo også socialpædagoger, det handler om. Som afslutningsreplikken fra en af deltagerne lød: Omstillingsparathed er et *keyword* i vores fag. ■

Pædagogik og velfærdsteknologi

Tag udgangspunkt i brugerens behov, når du vil arbejde med velfærdsteknologi. Det var et af budskaberne på sessionen om velfærdsteknologi

Af Maria Rørbæk, mkr@sl.dk

En rollator, der kan foldes ud og forvandles til en kørestol. Og en ganske almindelig app til google maps. Sådan lyder to af de eksempler, som teknologivejleder Anna Voss giver på velfærdsteknologiske løsninger, der kan give fx handicappede flere muligheder.

Hendes definition på velfærdsteknologi er teknologi, der understøtter borgernes hverdag og medarbejdernes arbejdsdag, og det handler ikke kun om smarte science fiction-agtige tiltag, men også om at inddrage hverdagsteknologi som google maps i det pædagogiske arbejde.

– Der er nogle, der tænker, at velfærdsteknologi skaber ensomhed, hvis det fx betyder, at robotter skal overtage menneskers arbejde. Men vi tænker,

at teknologien kan bruges til at skabe fællesskab og selvstændighed, som det fx er tilfældet, når en ung udviklingshæmmet mand ved hjælp af grundig vejledning og træning bliver i stand til selv at tage bussen i skole ved hjælp af en mobiltelefon med rejseplan og kort, siger hun.

Det digitale tilbud

Anna Voss, som er ansat hos Teknologi i Praksis i Aarhus, var den ene oplægsholder til sessionen om Velfærdsteknologi. Den anden oplægsholder var viceformand Helle Riis fra Autismecenter Storstrøm, der de sidste to år har haft fokus på velfærdsteknologi i projektet 'Det digitale tilbud'.

– Min vigtigste pointe er, at man skal se velfærdsteknologien som et middel til at løse den pædagogiske opgave, og at udgangspunktet altid skal være brugernes behov. I stedet for at man fx først undersøger, hvad der er af velfærdsteknologiske muligheder, og derefter ser, om der er noget, man kan bruge, skal man først undersøge, hvad brugeren har af behov. Og så skal man bagefter koble velfærdsteknologi på, hvis den kan bruges til at understøtte brugerens behov. ■

Tillid er afgørende

Socialpædagogisk arbejde med uledsagede flygtningebørn var emnet for en af kongressens sessioner

Af Malene Dreyer, mad@sl.dk

Oplægsholder Mette Blauenfeldt fra Dansk Flygtningehjælp gav et billede af, hvilken situation flygtninge befinder sig i, når de kommer til Danmark:

– Alle flygtninge er rystede over den omvæltning, deres liv har taget. Som flygtning har man mistet kontrollen over sin hverdag og sit liv. Nogle er så påvirkede, at det påvirker indlæring og motivation. Opgaven er at forebygge, at de bliver traumatiserede. Modtagelsen i Danmark og de rammer og vilkår, vi sætter for deres liv i eksil, er afgørende for deres mulighed for at komme sig.

Martin Esbjerg og Fahreta Kadic fra Ungeintegration Hedensted holdt oplæg om deres arbejde som socialpædagoger med flygtningebørn og -unge. Spurgt til, hvad der er det vigtigste at være opmærksom på, når man arbejder med flygtningebørn og -unge, svarer Martin Esbjerg:

– For drengenes vedkommende er det at skabe tillid. Vi skal opbygge relationer. Det gør vi bl.a. via pædagogisk idræt. Vi leger os ind i et tillidsfuldt fællesskab.

Fahreta Kadic arbejder med flygtningepiger. I hendes optik er respekt afgørende:

– Det vigtigste er at have respekt for vores piger. Respekt for de mennesker, de er, og for deres historie. Man skal have en forforståelse for, hvor de kommer fra, og hvad de har været igennem. Når vi får pigerne ind, bruger vi rigtig, rigtig meget tid på vores relationsarbejde med den enkelte pige, og på at finde ud af, hvem hun er og opbygge tillid. ■

Forskning møder praksis

Udsatte børn og unge var på dagsordenen for de kongresdeltagere, der mødte forskningschef Anne-Dorthe Hestbæk fra SFI

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

’ Kan I ikke spørge nogle af de tidligere anbragte, som det er gået godt for: Hvad var det, der virkede for dem?’. Sådan lød et af forslagene fra deltagerne i sessionen om udviklingen af børne- og ungeområdet.

Her fik deltagerne bl.a. mulighed for at diskutere med forskningschef Anne-Dorthe Hestbæk fra SFI, der lagde ud med at give et overblik over udviklingen på anbringelsesområdet. Hun fortalte bl.a. om den øgede brug af familiepleje frem for fx et socialpædagogisk opholdssted, således at det i dag er seks ud af ti anbragte børn, der er anbragt i familiepleje.

– Ud fra den viden, vi har i dag, tyder det på, at børn i familiepleje trives bedre end andre anbragte børn, men der er også forskel på de børn, der anbringes i familiepleje og de børn, der hidtil er blevet anbragt andre steder, sagde hun.

Det store spørgsmål om effekten af anbringelser fyldte også meget i diskussionen. Virker det? Eller virker det ikke?

– Vi har fået tudet ørerne fulde af SFI-rapporter om, at anbringelser ikke virker. Men så kan man fx få en facebook-hilsen fra en tidligere ung, der takker, fordi han fik så meget ud af at være hos os. Selvom han smækkede med døren, da han rejste... Hvordan kan man måle sådan noget, spurgte en af deltagerne.

– Jeg synes, vi i Socialpædagogerne skulle prøve at gå sammen med nogle af de andre organisationer, fx BUPL og lærerne, og tale om, hvad det er, vi gerne vil måles på. Hvad bør succeskriteriet være, lød det fra en af de andre deltagere.

Og så foreslog en tredje, at forskerne spurgte de tidligere anbragte.

– Det er vi faktisk også ved at gøre, svarede Anne-Dorthe Hestbæk.

– Vi er ved at lave en undersøgelse, hvor vi spørger 25-årige tidligere anbragte, der klarer sig godt og er i gang med en uddannelse, hvad det var, der gjorde forskellen for dem.

Hun slog endvidere fast, at der godt nok ikke er forskningsmæssigt belæg for at sige, at anbringelser virker – men omvendt er der heller ikke forskningsmæssigt belæg for at sige, at de ikke virker. ■

Ja, vi har styrken

Der var socialpædagogisk stolthed, tre gæster på scenen og opfordringer til kommuner og politikere om at tage ansvar for at investere i socialpolitik, da Benny Andersen aflagde beretning til kongressen

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk
Foto: Nils Lund Pedersen

Vi ser desværre alt for mange steder, at kommunerne svinger pisken over familieplejerne. Man er simpelthen ved at udsulte et område. Nu må det være på tide, at politikerne anerkender og erkender, at familieplejerne behøver rimelige ansættelsesvilkår

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

Han havde glædet sig, forbundsformand Benny Andersen, forsikrede han om som det første, da han på aflagde beretning for Socialpædagogernes 18. kongres. Glædet sig til at berette om gode resultater og ikke mindst om de tre s-ord, som hans beretning kredsede om:

– Hvis der er noget, jeg som formand for socialpædagogerne har lyst til at råbe ud til omverdenen, så er det, at vores 40.000 medlemmer arbejder på en base af faglig stolthed, selvtillid og selvværd, sagde Benny Andersen til de 195 delegerede og gæster fra andre forbund og samarbejdspartnere.

Og så lancerede han den første af tre gæster på scenen, som var valgt til at repræsentere hver sit af de tre s'er, Heidi Aasborg, der gennem en årrække har arbejdet med uledsagede flygtningebørn i Hedensted Kommune – som fx Alikhan fra Afghanistan, der som 13-årig så sine forældre blive likvideret og selv måtte flygte.

– Og jeg er knusshamrende stolt, når jeg i dag ser på Ali Khan – for han er nu en 17-årig dreng, som er i gang med at uddanne sig på social- og sundhedsskolen, han har danske venner og en dansk kæreste. Ham har vi bygget op med god socialpædagogik, sagde Heidi Aasborg.

Ja til tidlig indsats – nej til light-modeller

Derefter vendte Benny Andersen sig mod den tidlige indsats på børn- og ungeområdet. Og som den fx er foldet ud i Herning Kommune, så erklærede Benny Andersen sig 'sådan set enig' – men:

– Vi vil ikke have nogle Herning light-versioner ude omkring i landet. Og vi bliver *nødt* til at være skarpe her og holde fast i vores faglighed, når vi

ser, at kommunerne nogle steder ude i landet bruger det som et påskud for en spareøvelse, fastslog han.

Benny Andersen advarede også mod kursen på familieplejeområdet:

– Vi ser desværre alt for mange steder, at kommunerne svinger pisken over familieplejerne. Man er simpelthen ved at udsulte et område. Nu må det være på tide, at politikerne anerkender og erkender, at familieplejerne behøver rimelige ansættelsesvilkår, sagde Benny Andersen.

Ingen panikløsninger, tak

Arbejdsmiljøet har været ekstra meget i forbundets fokus siden kongressen i 2014, og Benny Andersen konstaterede, at det er et 'kæmpe, kæmpe felt', men at det er hele fundamentet for en god socialpædagogisk indsats:

– Desværre oplever vi bare, at nogle kommuner og nogle regioner tager alt, alt for lidt ansvar for de overordnede rammer og vilkår, sagde han og pegede på TRIO'en – altså det daglige samarbejde mellem TR, AMR og leder på den enkelte arbejdsplads – som den daglige drivkraft i arbejdsmiljøarbejdet.

Særligt på psykiatriområdet har der været fokus på arbejdsmiljøet, men det må ikke føre til, at man griber til hurtige løsninger, advarede Benny Andersen med sigte til den politiske aftale om oprettelsen af en melleumboform på psykiatriområdet:

– Her må vi bare erkende, at politikerne valgte *ikke* at lytte til fagkunds-kaben, lød det ærgerligt fra Benny Andersen, der pegede på, at det ellers er på tide, at netop fagkunds-kaben bliver taget alvorligt – og at man satser mere på den viden, der findes ude i praksis.

Dans og selvtillid

Det næste af de tre s'er, forbundsformanden derefter tog fat på, var den selvtillid, der er brug for i den daglige indsats:

– Den gode nyhed er, at selvtillid virker. Forstået på den måde, at man fx i kommunerne kan mærke, at vi kan og vil. Og de ser os gerne rykke ind på andre områder. Så, få danseskoene frem. De vil gerne danse med os, kommunerne, sagde han.

Den næste gæst på scenen var herefter Berit Lykkegaard Hellesøe, der som familiekonsulent

i Hjørring Kommune startede Ungegruppen, hvor hun sammen med en kollega arbejder med konfliktramte familier:

– Det har banet vejen for, at vi fra det specialiserede område i kommunen har budt ind til dans i primærsektoren. Det har taget noget tid – men nu er der interesse for at etablere tre klasser, hvor man har et samarbejde med Ungegruppen – og det er noget, der giver selvtillid, sagde Berit Lyk-kegaard Hellesøe.

God grund til selvværd

Benny Andersen rettede derefter blikket mod det tredje af de tre s'er: det faglige selvværd. Det er der god grund til at vise, at man har, sagde han:

– Det kan godt være, at vi ved, at vi er kompetente, fagligt højt kvalificerede, nødvendige og løsningsorienterede. Men det batter bare ligesom ikke rigtigt noget, hvis ikke andre kan få øje på det. Så, ud over stepperne! Gør opmærksom på faget og den hjælp, vi kan yde, opfordrede han.

Og her kom den tredje gæst, Per Kragh Jacobsen, på scenen. Han er på Nordfyns Værkstedet, hvor man har haft succes med at flytte borgere fra beskyttet til almindelig beskæftigelse – ved hjælp af et værktøj, der blev udviklet for 15 år siden.

– Vi bruger den dag i dag de samme værktøjer og metoder, som vi udviklede før kommunalreformen. Vi er lykkedes med at holde fast i de principper, som vi fandt frem til dengang. I dag udplacere vi op til 10 pct. af vores brugere fra beskyttet beskæftigelse til ordinær beskæftigelse, og det giver da selvværd, sagde Per Kragh Jacobsen.

Fagforening på flere måder

Benny Andersen fremhævede også selvværdet sammen med selvtilliden og stoltheden som de grundsten, som Socialpædagogerne er bygget på, og som også er grundlaget for den strategi, Socialpædagogerne i Fremtiden, der siden kongressen i 2012 har været grundlaget for forbundets arbejde.

– Den giver os sådan set svaret på, *hvordan* vi er fagforening. Er vi dem, der går på barrikaderne, siger stop og svinger fanerne? Ja, det er vi da, når det er det, vi vurderer, der kan ændre noget. Men vi er også noget andet. Vi vil nemlig hellere se resultater end resolutioner. Men selvfølgelig er de klassiske fagforeningsbyggesten stadig vores

DNA. Vi er sat i verden for at sikre medlemmerne ordentlige arbejdsvilkår på alle mulige måder. Vi skal sikre, at socialpædagoger er rustede til opgaven, og så vi skal have fokus på udviklingen af faget, sagde han.

Solidaritet og sammenhæng

Herefter plæderede han for at holde fast i solidariteten og for at se den store sammenhæng i fagbevægelsens indsats – især ift. den stigende fattigdom:

– Fattigdom er et angreb. Derfor skal vi også favne bredere og have et større projekt, hvor vi rækker ud over egen næsetip og rummer hele Danmark, sagde han.

Om fagbevægelsen og den private og den offentlige sektor, sagde Benny Andersen, at det også her netop er sammenhængen, der er essentiel:

– Derfor skal vi selvfølgelig have en ny fælles hovedorganisation for offentligt og privatansatte med en stærk lokal struktur, sagde Benny Andersen – inden han sluttede med igen at opsummere de tre s'er:

– Hver dag vinder vi afgørende slag for vores medlemmer og for nogle af de mest udsatte mennesker i landet. Med stolthed, selvtillid og selvværd har vi styrken til at være noget for andre. ■

Læs mere om den mundtlige beretning og om de tre gæster på scenen på www.sl.dk/kongres2016

Er vi dem, der går på barrikaderne, siger stop og svinger fanerne? Ja, det er vi da, når det er det, vi vurderer, der kan ændre noget. Men vi er også noget andet

Benny Andersen, formand, Socialpædagogerne

DEBAT I 34 AKTER

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk, og Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk
Foto: Martin Bubandt

Hele 34 delegerede var på talerstolen i debatten efter formandens mundtlige beretning. Vi bringer her et udpluk af de mange indlæg, udsagn og ideer om bl.a. arbejdsmiljø, ligestilling, psykiatrimrådet og familieplejerne – og forbundsformandens svar på nogle af dem. Læs mere fra debatten og se video af både debatten og formandens replik på www.sl.dk/kongres2016

SLET IKKE I MÅL MED ARBEJDSMILJØET

MICHAEL MADSEN, KREDS SYDJYLLAND Vi har problemer med arbejdsmiljøet på mange socialpædagogiske arbejdspladser, det er helt åbenlyst. Ved overenskomstfornyelsen i 2015 blev der afsat midler til SPARK (samarbejde om psykisk arbejdsmiljø i kommunerne, etableret af KL og Forhandlingsfællesskabet, *red.*), som har oplevet massive henvendelser fra kommunale arbejdspladser, der vil have hjælp og støtte til arbejdsmiljøet. Og mens socialpædagoger udgør 7,5 pct. af de kommunalt ansatte, tegner vi os for 16 pct. af de indsendte ansøgninger til SPARK. Det siger klart noget om, at vi slet ikke er i mål endnu med arbejdsmiljøet.

STRESS – DEN STILLE DRÆBER

KLAUS BIRK JENSEN, KREDS STORSTRØM Vi får hele tiden at vide – senest i formandens beretning – at vold og drab er et stort problem, som vi hverken kan eller skal acceptere. Men i hverdagen oplever vi, at stress rammer endnu flere af vores medlemmer, og at stress er blevet et vilkår. Jeg har selv været ramt af stress, og jeg ville faktisk hellere have haft et åbent lårbensbrud, for så ville Arbejdstilsynet nok have erkendt, at mit arbejde faktisk var farligt. Stress og nedslidning er den stille dræber – skal det så ikke også være uholdbart og uacceptabelt?

REPLIK FRA BENNY ANDERSEN Du efterlyser, at vi også har fokus på stress. Og det har du helt ret i. Vi har været meget opmærksomme på det psykiske arbejdsmiljø i forbindelse med, at regeringen planlagde en ny arbejdsskadereform, der godt nok lige nu ser ud til at være lagt lidt væk. Men netop i forbindelse med de planer har vi set tendenser til, at vi kunne ende med et A og et B-hold – fordi der er så stor forskel på, hvordan man ser på de fysiske og psykiske skader. Sådan skal det naturligvis ikke være, og det er vi meget opmærksomme på.

INDDRAG MEDLEMMERNE MEST MULIGT

PETER SKOV KRISTENSEN, KREDS NORDJYLLAND Vi skal ikke være et forbund, der kun servicerer og er i dialog – medlemmerne skal inddrages mest muligt i arbejdet, så vi ikke ender med at være elitære. Vi skal være direkte involverende, og det kræver, at vi som forbund anerkender forskellige holdninger. Vi vil jo være en fagforening, der giver mening for det enkelte medlem.

REPLIK FRA BENNY ANDERSEN Ja, det er afgørende, at vi er i øjenhøjde med vores medlemmer og hele tiden sørger for, at vores arbejde afspejler deres hverdag. Efter min opfattelse er en af styrkerne ved Socialpædagogerne, at vi har et demokratisystem, der fungerer. Vi er stærke til at beslutte. Og vi, der sidder i forretningsudvalget, har nok i den seneste kongresperiode mødt omkring 7.000-8.000 medlemmer – og det bliver vi jo også klogere af.

NYE MÅDER AT KÆMPE PÅ

HENRIK NØRGAARD, KREDS MIDT- OG VESTJYLLAND Jeg tror aldrig, at vi har haft bedre eksponering af de socialpædagogiske dyder, men jeg tror, at vi har brug for at søge mere indflydelse. Måske skal vi teame op med FOA, LEV, SIND og andre? Måske skulle vi udvælge et par kommuner og lade dem få kærligheden at føle? Måske har vi brug for andre måder at kæmpe på? Vi er den sidste vagthund i lænken, og jeg ville gerne, at vi gav mere lyd. Og jeg vil opfordre hovedbestyrelsen til at håndhæve formuleringerne om et solidarisk samfund, som de står i vores strategi.

VI FAMLER JO IKKE I BLINDE

LENE KÜMPEL, KREDS MIDTSJÆLLAND Faglighed og kvalitet hænger sammen, og vi har længe efterlyst politisk og forskningsmæssigt fokus på det sociale område. Nu ser det ud til, at det har båret frugt – der afsættes penge til forskning på det sociale område. Alligevel er jeg ikke helt oppe at ringe af begejstring. For når politikerne taler om sociale indsatser, der virker, hvad mener de så? Der er vel ingen, der går ind for indsatser, der ikke virker. Og selvom der hele tiden tales om behovet for evidens, så mener jeg, at det er vigtigt at slå fast, at socialpædagoger ikke famler i blinde. Socialpædagogisk arbejde er og bliver subjektivt og komplekst, og vi skal passe på med ikke at rette al vores fokus på det, der kan måles på en bundlinje. Vi skal sikre, at vi også fokuserer på værdighed, livskvalitet og det hele menneske.

REPLIK FRA BENNY ANDERSEN Det er vigtigt, at vi sætter os med ved bordet og erobrer den dagsorden. Vi siger jo ikke, at selvom der er evidens for, at en bestemt metode virker over for en bestemt gruppe mennesker, så skal vi udbrede den metode over alt. Ved at holde fast i vores faglighed kan vi sikre, at metoden altid tilpasses til den borger, vi arbejder med – ikke omvendt. Så bliver vi aldrig metodefascister.

EN MEDLEMSGRUPPE UDEN ORDENTLIGE FORHOLD

SUSANNE HILDUR SCHMIDT, KREDS STORKØBENHAVN Jeg er socialpædagog, men jeg arbejder som familieplejer. Vi har stadig ikke overenskomst – vi har ikke aftaler, der sætter nogle rammer for vores forhold. Det er ikke ny viden: Socialpædagogerne har en medlemsgruppe, der ikke har ordentlige forhold. Vi har brug for støtte fra jer alle sammen. Vi er selv mange, men vi har altid børnene med som gidsler.

MANGE AF BØRNENE HAR IKKE NOGET BAGLAND

BRITTA HEDEGAARD, KREDS SYDJYLLAND Hjemme hos os er jeg TR – og så er jeg FTR for min mand og mig... Jeg synes som familieplejer, at det er en skam, at døgninstitutionerne bliver nedlagt, for det er ikke alle børn, der kan håndtere at komme ud i en plejefamilie. De børn, vi får nu, er meget behandlingskrævende. Og mange af de børn, vi har, har vi haft siden de var helt små. Mange af dem har ikke noget bagland. Hvor skal de gå hen, hvis vi svigter? Jeg ville ønske, Socialpædagogerne kunne sikre os ordentlige arbejdsforhold – så kan vi have styrke til at være noget for andre.

REPLIK FRA BENNY ANDERSEN Jeg ville så gerne kunne lave den overenskomst i morgen – det vil KL bare ikke. Men en af nøglerne til at få et nybrud på familieplejeområdet er at gøre lidt mere af det, vi allerede er godt i gang med. Vi skal diskutere området mere differentieret, for familieplejere er jo forskellige – de er mere eller mindre specialiserede, og de får forskellige opgaver. Derfor er det også rimeligt at diskutere forskellige vilkår. Og vi skal ikke glemme, at der lukkes mange døgninstitutioner – og her handler det om at lave nogle gode kombinationer, hvor familieplejere og døgninstitutioner kan understøtte hinanden fagligt, som vi allerede ser det forskellige steder.

LIGESTILLING – LAD OS GØRE NOGET SELV

UFFE TORUP KRISTENSEN, KREDS STORKØBENHAVN 'Styrke til at være noget for andre' – det er godt slogan for kongressen. Men jeg synes også, vi skal have styrke til at være noget for os selv. Jeg tænker på ligestillingen. Vi kan da godt sørge for ude på arbejdspladserne, at det ikke er mændene, der får mest i løn. Der kan vi jo gøre noget lokalt. Ellers kan vi bare fremover nøjes med at ændre årstallet i ligestillingsregnskabet – der er jo ikke sket en skid siden 2004.

Hvad blev der af tillidsreformen? Vi kom på kursus og lærte om de syv skarpe principper – om dialog, åbenhed, tillid og ansvar. Vi var klar. Men så tog hverdagen over. Og jeg synes, at vi skylder hinanden at gøre tillidsreformen levende igen

Niels Paaskesen, Kreds Storstrøm

HVAD ER FTR'ERNES ROLLE EGENTLIG?

MORTEN LUNDHØJ, KREDS STORSTRØM Jeg synes, at der er behov for at kigge på FTR-rolle. Der er meget stor forskel på deres vilkår rundt om i landet. Nogle er frikøbt, andre har timer på jobbet ved siden af. Min erfaring er, at embedsværket gerne vil lytte til os. Men der er også forskel på kredsens tilgang til FTR'erne, og jeg synes, at der er brug for en afklaring. Kan vi fx få defineret nogle servicestandarder for FTR'erne, som vi har det for TR'erne? Det ville være godt, hvis vi ikke skal være FTR'er mere af navn end af gavn.

HVOR ER DEN HJÆLPENDE HÅND TIL TR'ERNE?

NANNA EGIDIUSSEN, KREDS NORDJYLLAND I hovedbestyrelsens beretning kan man se, at hovedparten af TR'erne er tilfredse med den opbakning, de får fra forbundet, og det skal I have ros for. Men hvad nytter det, hvis medlemmerne ikke har kontakt med deres TR? Jeg har været TR for 120 medlemmer spredt ud på fire matrikler. Hvordan skal jeg kunne nå det – det er nærmest en umulig opgave. Mange ledere har assisterende mellemledere – men hvor er de hjælpende hænder til vores TR'er? Jeg vil opfordre hovedbestyrelsen til at kigge TR-strukturen igennem – sammen med TR'erne og medlemmerne.

FÆLLES OK OG GRÆNSEAFTALER GIVER PROBLEMER

POUL ERIK PEDERSEN, KREDS LILLEBÆLT Ud over døgninstitutionsoverenskomsten forhandler vi også andre overenskomster, som vi ejer i fællesskab med andre forbund, fordi vi har indgået fællesoverenskomster. Det gælder fx værkstedsområdet, omsorgs- og pædagogmedhjælperoverenskomsten og det forebyggende, dagbehandlende arbejde (PPF). Men fælles overenskomster og grænseaftaler giver visse udfordringer for disse medlemmer. De er på samme arbejdsplads, men oplever, at de ikke har de samme muligheder og rettigheder. De bakker op om det faglige fællesskab – men i dagligdagen har de svært ved at finde deres fagforening.

HVAD MED MEDLEMMERNES RETSSIKKERHED?

HENRIK KORSBÆK FLYVBJERG, KREDS NORDJYLLAND Vi taler meget om melleboformer i psykiatrien – både i forbundet og ude på arbejdspladserne. Meldingen er klar: Vi er imod tvang. Men jeg arbejder selv inden for socialpsykiatrien, og her spørger vi lige nu hinanden: Hvad med de medarbejdere, der bliver truet? Hvad med deres retssikkerhed? Vores medarbejdere forstår simpelthen ikke Socialpædagogernes prioritering. De spørger, om vi som forbund først og fremmest taler borgernes sag, eller om vi reelt er et forbund for medlemmerne?

REPLIK FRA BENNY ANDERSEN Vi har altid som udgangspunkt, hvad der er bedst for vores medlemmer. Det er simpelthen ikke rigtigt, at vi skal vælge mellem borgernes retssikkerhed og medlemmernes sikkerhed i arbejdet – det er derfor, vi har lavet en handleplan på ti punkter til voldsforebyggelse sammen med en række andre forbund. Når vi har været og er kritiske omkring de nye melleboformer, er det bl.a., fordi, vi ved fra nogle af vores egne arbejdspladser, at det faktisk kan lade sig gøre at forebygge vold med pædagogik og med de rette fagligheder og ressourcer. Det ligger i regeringens udspil, at der skal bruges mere tvang, ligesom der også ligger en mulighed for frihedsberøvelse. Det bekymrer både os og en lang række andre forbund og organisationer. Men jeg anerkender, at det måske kommer til at handle for meget om den diskussion – jeg vil bare sige, at den tilgang på ingen måde står i modsætning til, at vi bekymrer os om vores medlemmers sikkerhed. For det gør vi.

Jeg bliver provokeret, når man hører om 'socialpædagogiske arbejdspladser' uden socialpædagoger ansat – det må vi som forbund komme i dialog med kommunerne om

Mogens Helm Vestergaard, Kreds Midt- og Vestjylland

TVANG HAR AT GØRE MED SIKKERHED

CLAES WORM REINHARDT, KREDS STORKØBENHAVN Jeg arbejder i et felt, hvor man *kan* bruge tvang – men hvor vi bruger alle mulige kneb og tricks for at undgå det. Tvang er den sidste udvej. Tvang har ikke noget med pædagogik at gøre – det har noget at gøre med sikkerhed. Og fordi man *kan* bruge tvang, bruger man ikke nødvendigvis mere tvang – jeg læner mig da også hele tiden op ad den pædagogiske tilgang.

VI MØDER STOLTE OP – OGSÅ NÆSTE DAG

TINE BØRLUM, KREDS MIDT- OG VESTJYLLAND Jeg er stolt af at være en af dem, der trods velfærdsstatens tilbagegang og devalueringen af det enkelte menneske hver dag går stolt på arbejde. En af dem, som på trods af de vilkår, vi møder i vores profession, kommer på arbejde alligevel – fordi vi har valgt at vie vores liv til at hjælpe andre mennesker. Jeg er stolt over at tilhøre en profession, hvor vi hver dag bruger os selv personligt og menneskeligt i et professionelt miljø – på trods af, at man ofte går hjem med følelsen af ikke at slå til. Men vi møder op dagen efter – og dagen efter. Jeg er stolt over at være en del af velfærdsprofessionerne, som hver dag kæmper for at få enderne til at mødes. Med alt hvad de har at give. På trods af, at det enkelte menneskes værdi og rettighed til et værdigt og godt liv konsekvent bliver devalueret i et samfundsmæssigt og politik perspektiv.

REPLIK FRA BENNY ANDERSEN Det var så dejligt at høre dit indspark. Det, du sagde, er nemlig så rigtigt – at vores fag er det eneste fag, der altid er på menneskenes og borgernes side i kraft af vores arbejde. Which side are you on? Vi har valgt side i kraft af, at vi er blevet socialpædagoger.

Ministeren siger, at vi skal bruge evidensbaserede metoder – og samtidig, at vi skal anbringe flere i familiepleje. Ikke for at sige noget dårligt om familieplejerne, men er der evidens for, at det er det bedste?

Benny Bødker Nielsen, Kreds Nordsjælland

REPLIK FRA BENNY ANDERSEN Du spørger, hvorfor vi ikke også tænker forskningsstrategi i forhold til arbejdsmiljø. Point taken – det kan også være relevant at tænke forskning i forhold til arbejdsvilkår og arbejdsmiljø. Du og andre var også inde på, hvordan balancen i forbundets indsats ser ud: Det, jeg kan sige, er, at vi i forbundshuset bruger vi 75 pct. af vores ressourcer på det, jeg vil kalde det klassiske fagforeningsarbejde – altså løn, overenskomster, arbejdsmiljø, arbejdsskader, dagpenge og den slags. Og hvis jeg kender kredsene ret, så tror jeg, at I også bruger hovedparten af jeres lønudgifter på det arbejde. Det er jo ikke ensbetydende med, at vi ikke skal diskutere aktivitetsbalancen, men det er vigtigt, at vi har det samme billede af, hvor det er, vi bruger hovedparten af vores lønmidler.

MERE VÆGT PÅ DET ANDET BEN

KAREN HOLTE, KREDS NORDSJÆLLAND Vi har haft rigtig meget fokus på fagligheden, og det har betydet, at vi har fået kontakt med nogle medlemmer, der ellers ikke syntes, de har haft brug for os. Men jeg vil gerne slå et slag for, at vi også lægger vægten over på det andet ben og se mere på vilkår. Hvorfor har vi fx ikke som i de andre nordiske lande haft mere fokus på, hvad arbejdstid betyder for trivsel og arbejdsmiljø? Når nu vi har en god strategi som 'Socialpædagogerne i fremtiden', hvorfor har vi så ikke en strategi for det andet ben? Der vil jeg gøre mit for, at vi flytter fokus.

Socialpædagogik er fremtiden

FOTO: NILS LUND PEDERSEN

Socialpædagogik er ikke til at komme uden om i fremtidens socialpolitik, lød det fra formand for KL's social- og sundhedsudvalg, Thomas Adelskov

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Socialpædagoger er en stor del af løsningen af udfordringerne på det social område, sagde Thomas Adelskov (S), formand for KL's Social og Sundhedsudvalg, da han holdt tale på Socialpædagogernes kongres.

– Socialpædagogerne er ikke til at komme uden om, når vi tegner fremtidens socialpolitik. I udgør med jeres stærke faglighed og vilje til forandring et vigtigt fundament, sagde han.

Fremtidens socialpolitik er ifølge Thomas Adelskov fællesskabsorienteret, og der er i den grad behov for nye løsninger og inklusion af flere i fællesskaberne. Flere borgere får behov for bostøtte, antallet af diagnoser er stigende, og der

kommer flere ældre og mennesker med handicap, men samtidig er pengene små i kommunernes økonomi.

– Og jeg ved godt, at I somme tider føler jer pressede af de givne vilkår. Men ligesom vi på sundhedsområdet arbejder efter 'mest mulig sundhed for pengene', så skal vi også turde drøfte med hinanden, hvordan vi med de givne økonomiske rammer får mest muligt ud af vores sociale indsatser. 'Mest mulig social indsats for pengene' er måske ikke så mundret, men ikke desto mindre er det det, vi skal tale om. Det er legitimt at tale om, hvordan vi får enderne til at mødes på dette område, sagde han om et af socialpolitikken store dilemmaer.

KL-formanden roste Socialpædagogerne for at være løsningsorienterede og fremhævede både de nyligt oprettede faglige selskaber og fokuset på effekt i socialpædagogikken.

– Vi skal i fællesskab forfølge en vidensdagsorden på socialområdet, så vi bliver klogere på praksis, og kan få udbredt de indsatser, der gør en reel forskel for borgerne, sagde Thomas Adelskov. ■

I ser potentialiet i mennesker

FOTO: NILS LUND PEDERSEN

Som faggruppe er I en tydelig stemme i debatten, og I er med til at tegne fremtidens socialpolitik, lød det fra socialminister Karen Ellemann til kongressen

Af Iben Konradi Nielsen, ikn@sl.dk

Da socialminister Karen Ellemann (V) gik på scenen på Socialpædagogernes kongres i Nyborg var det med en tak til alle socialpædagoger på botilbud, opholdssteder, døgninstitutioner, i plejefamilier og alle andre steder, hvor de dagligt gør en uvurderlig forskel for udsatte børn, unge og voksne.

– At forbedre livssituationen for det anbragte barn, at få en borger ud af sit misbrug eller få ressourcerne i spil hos et menneske med et svært

handicap. At se potentialer i mennesker, det er det, I kan – og det, vi som samfund skal blive bedre til, sagde Karen Ellemann.

Ministerens besøg kommer i kølvandet af et bredt forlig om satspuljen, der bl.a. indeholder en kvart mia. kr. til en social investeringsfond. Midler, der skal sikre systematisk viden om det, der virker, og udbrede de metoder, der har dokumenteret effekt. Og det skal ske i samarbejde med dem, der er tæt på borgerne.

Viden med afsæt i hverdagen

– Vi skal ikke bare blindt udbrede amerikanske bogstavprogrammer i en naiv tro på, at det også virker i Horsens. Vi skal i højere grad tage afsæt i det gode socialpædagogiske arbejde, I udfører, og i den gode kommunale praksis, sagde ministeren, der forstår en skepsis for, om relationsarbejde kan og skal måles.

Det er min påstand, at langt de fleste indsatser, der virker, kan beskrives, og når de kan beskrives, kan de også udbredes

Karen Ellemann (V), social- og indenrigsminister

– Jeg anerkender, at vi ikke kan dokumentere alt. Men det er min påstand, at langt de fleste indsatser, der virker, kan beskrives, og når de kan beskrives, kan de også udbredes, sagde hun.

Satspuljeforliget indeholdt også en længe ventet revision af servicelovens voksenbestemmelser med vigtige regelforenklinger, afbureaukratisering og fokus på en helhedsorienteret indsats. Aftalen giver også mulighed for tilkøb af socialpædagogisk ledsagelse, fx på en ferie. Og det har ifølge ministeren affødt en politisk bekymring: For affolker vi nu institutionerne? Hvad med dem, der ikke har økonomisk mulighed? Reglerne skal dog ikke være en glidebane:

– Vi skal følge det tæt, og jeg håber, at I vil gøre opmærksom på, hvis det håndteres på en uheldig måde i kommunerne, sagde ministeren, og opfordrede til, at man på anbringelsesområdet i højere

grad differentierer tilbud, så børn med helt særlige behov kan anbringes på en døgninstitution, mens andre i en plejefamilie kan få den tryghed og stabilitet, de har brug for. Hun opfordrede derfor til indsatser, der kombinerer plejefamilier med ambulante professionel behandling på specialiserede institutioner.

– Det giver forandrede roller til socialpædagoger, men stiller bestemt ikke færre krav til jeres faglige kompetencer, sagde ministeren, før hun sluttede med en opfordring til at fortsætte det gode samarbejde, trods uenighed om fx kontanthjælpsloft og forebyggelse af vold.

– Jeg oplever, at I som faggruppe er en tydelig stemme i debatten. I er med til at tegne fremtidens socialpolitik og kommer med relevante, faglige indspark, som vi alle kan blive klogere af, sagde hun. ■

KONGRES 2016 / GÆSTETALER

I er guld værd

Jeres indsats er guld værd, og jeres kongresslogan kunne gælde for hele fagbevægelsen, sagde LO-formand Lizette Risgaard i sin hilsen til kongressen

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Det er stærkt kongresslogan, I har (Styrke til at være noget for andre, *red.*) – og det passer godt på jer, for I er en stærk og sej faggruppe. De rosende ord kom fra LO-formand Lizette Risgaard, der var gæst på kongressens sidste dag.

– Det kunne være slogan for hele fagbevægelsen, sagde Lizette Risgaard og understregede, at fagbevægelsen netop arbejder for et samfund, hvor alle er rige, lige og trygge.

– Med rigdom mener jeg ikke frådende forbrug. Men vi skal altså være stærke nok til at være der for hinanden. Vi skal investere i hinanden. I uddannelse – og uddannelse hele livet. Vi skal sikre

balance i arbejdslivet. Og vi skal have en stærk offentlig sektor, der kan passe på os, sagde Lizette Risgaard.

– Jeres indsats er guld værd. I vender udsatte til værdsatte – og jeres indsats giver et godt afkast. For den enkelte, for familierne – og for samfundet, sagde hun – og krediterede Socialpædagogerne for forbundets politiske arbejde, der har været med til at sikre, at der nu – via satspuljen – er sat penge af til en social investeringsfond.

– Vi vil jo alle gerne have en socialpolitik i verdensklasse – og den ambition giver vi aldrig køb på, sagde Lizette Risgaard.

Hun anerkendte også socialpædagogers vilje til at blive klogere og udvikle deres kompetencer, og hun sagde, at de kommende OK-forhandlinger på det private område, som hun ser det, meget vel kan komme til at have stort fokus på efter- og videreuddannelse.

Endelig kaldte LO-formanden Socialpædagogerne for 'gode holdspillere':

– Det er nok derfor, at så mange gerne vil være med i jeres fællesskab – var der nogen, der sagde medlemsfremgang? Godt gået. ■

FOTO: NILS LUND PEDERSEN

KONGRES 2016 / A-KASSEN

Det går godt i a-kassen, men...

Medlemmerne af Socialpædagogernes a-kasse er meget tilfredse, men hele a-kassesystemet er under massivt pres, lød det på kassens delegeretmøde

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Der er sket mange ændringer i de sidste ti år i a-kasseregimentet, men Socialpædagogernes Landsdækkende Arbejdsløshedskasse har fortsat høj medlemstilfredshed og kan dokumentere, at den er en af Danmarks bedste a-kasser.

Det var det glædelige åbningsbudskab, da forbundskasserer Kaj Skov Frederiksen aflagde beretning på delegeret-

mødet i a-kassen, der fandt sted i forbindelse med forbundets kongres i Nyborg.

– Der er grund til at være stolte af vores a-kasse. Der er få klager og få sager – og ledigheden hos os ligger på et stabilt lavt niveau, konstaterede han.

Men der er masser af udfordringer for såvel Socialpædagogernes a-kasse som for a-kasserne som helhed – ikke mindst fordi kasserne og dagpengesystemet er under et hårdt politisk pres.

– Dækningsgraden og kompensationsgraden er faldende, og det truer hele a-kasse- og dagpengesystemet. Det kan betyde, at mange af dem, der føler sig sikre i deres job og har høje indkomster, vælger a-kassemedlemskabet fra, og kasserne kan ikke drives alene af dem, der har mest brug for dem. Det

er en stor udfordring, sagde Kaj Skov Frederiksen, hvis bemærkninger faldt i de samme dage, hvor også flere andre a-kasser og formanden for A-kassernes Samvirke havde været ude med samme advarsler.

Det er beskæftigelsesreformen og dagpengereformen, der har forværret vilkårene for de a-kasseforsikrede – bl.a. via nedsatte dimittendsatser, indførelsen af karenssdag og ringere muligheder for personer med en mellemlang videregående uddannelse som fx socialpædagoger.

Et af modtrækkene til udviklingen har hos Socialpædagogerne været indførelsen af den fælles lønforsikring, der dækker alle, der både er medlem af forbund og a-kasse, og som sikrer en dækning ud over dagpengene på op til 90 pct. af

den oprindelige løn i de første seks måneders ledighed.

– Det er en sikkerhed for medlemmerne, og de opfatter det som en solidarisk ordning, og det er et rigtig godt tegn, sagde Kaj Skov Frederiksen og fortalte, at forsikringen indtil videre har sikret 1.800 medlemmer i snit 3.800 kr. oven i dagpengene.

Selvom tilfredsheden er stor, skal a-kassen blive endnu bedre. Det skal være endnu lettere at komme i kontakt med a-kassen, og fordelene ved at være en fagspecifik a-kasse skal udnyttes til fx mere job- og karriererådgivning.

Kaj Skov Frederiksen trådte af efter mange år i a-kassen, og i stedet blev forbundets nye forbundskasserer, Michael Madsen, valgt som ny formand for a-kassen. ■

KONGRES 2016 / AFSKED

Kaj Skov Frederiksen takker af

Forbundets kasserer gennem 24 år genopstillede ikke på kongressen

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

24 år – siden 1992 – har Kaj Skov Frederiksen siddet i Socialpædagogernes ledelse som forbundskasserer, men nu er det slut: Kaj Skov Frederiksen stillede ikke op til genvalg på kongressen, og da han blev fejret med en billedkavalkade og en tale fra forbundsformand

Benny Andersen, var det med en stor anerkendelse af Kaj Skov Frederiksens mangeårige indsats på en række områder.

Som forbundskasserer har han haft det løbende ansvar for forbundets samlede økonomi og stået i spidsen for a-kassen. Derudover har han været involveret i bl.a. det internationale arbejde, ikke mindst i regi af International Børnesolidaritet.

– Du har om nogen hele tiden stillet dig i spidsen, når noget i organisationen har skullet forandres og udvikles. Det var dig, der så behovet for en

professionalisering af forbundets sekretariat. Det var dig, der stod i spidsen for en ny central a-kasse, så vi fortsat kunne honorere de stigende krav og levere den bedste service. Og det var dig, der stod i spidsen, da vi skulle ændre organisationen fra 15 amtskredse til de nuværende ti kredse, opremsede Benny Andersen bl.a. – og tilføjede hver gang: 'Du er lykkedes'.

Benny Andersen fremhævede også Kaj Skov Frederiksens ligefremme og tillidsvækkende natur og hans evne til at tænke politisk.

– Hvis der er nogen, der tror, at det med løsningsfagbevægelsen er noget, jeg har fundet på, så tager de fejl. Det er Kaj. Du har så mange gange sagt, at vi skal huske på, at politikerne dybest set har den interesse, at der skal komme noget ud af det for de borgere, vi arbejder for og med. Ellers gider de ikke høre på os, sagde Benny Andersen.

Selv takkede Kaj Skov Frederiksen af med at understrege styrken i fællesskabet og vigtigheden af hele tiden at være parat til at udvikle og ændre organisationen. ■

Vi skal investere os til flere medlemmer, det er den strategi, vi har fulgt, og det er lykkedes. Det vil jeg gerne fastholde og udvikle

Michael Madsen, nyvalgt forbundskasserer, Socialpædagogerne

Ny kasserer for Socialpædagogerne

Der var genvalg til formand og næstformænd samt valg af ny kasserer, da Socialpædagogernes kongres som sidste punkt på dagsordenen torsdag valgte den daglige ledelse af forbundet for de næste to år

Af Iben Konradi Nielsen, ikn@sls.dk

Foto: Nils Lund Pedersen

Fire kandidater, fire pladser. Da fristen for at opstille udløb onsdag på kongressen, var der fire navne til de fire ledige pladser i Socialpædagogernes daglige ledelse, forretningsudvalget. Med stående klapsalver modtog kongressen derfor det nye forretningsudvalg, der for de kommende to år består af forbundsformand Benny Andersen, 1. forbundsnæstformand Marie Sonne, 2. forbundsnæstformand Verne Pedersen samt ny forbundskasserer, Michael Madsen. Så nu skifter han kredskontoret og formandsposten i Kreds Sydjylland ud med forbundshuset i Brolæggerstræde, hvor han overtager kassererstolen fra Kaj Skov Frederiksen.

Michael Madsen er 56 år, uddannet socialpædagog og har været kredsformand i Kreds Sydjylland gennem 23 år samt medlem af Socialpædagogernes hovedbestyrelse siden 1993.

Den lange erfaring fra både det lokale og centrale arbejde vil Michael Madsen bære ind i forretningsudvalget, fortalte han, da han fra talerstolen fik mulighed for at præsentere sig selv og nogle af de mærkesager, han vil arbejde for som en del af Socialpædagogernes øverste ledelse.

– Det har altid været min opfattelse, at vi har en god balance mellem de centrale og lokale opgaver. Ressourcer og økonomi følges ad, det har vi været gode til at sikre i hovedbestyrelsen med de beslutninger, vi har truffet. Her ligger en central opgave for en kasserer fortsat at sikre den balance, sagde kassereren, der overtager ansvaret for en sund og velkonsolideret pengekasse.

– Vi har en økonomi, der gør, at vi kan klare de fleste udfordringer, og sådan ser jeg gerne, at det fortsætter. Vi skal investere os til flere medlemmer, det er den strategi, vi har fulgt, og det er lykkedes. Det vil jeg gerne fastholde og udvikle, sagde han.

Ud over de bundne kassereropgaver brænder Michael Madsen for områder som TR-uddannelse, MED-systemet og ledermedlemmernes plads i forbundet. Samt ikke mindst arbejdsmarkeds- og beskæftigelsespolitikken, der stiller krav om både politiske alliancer og stærk fagbevægelse for at modstå det aktuelle pres på dagpengeområdet.

– Beskæftigelsesreformen skal være fuldt indfaset fra næste år, og selvom vi i dag har en vel fungerende a-kasse, har vi behov for en grundig drøftelse af, hvordan vi indretter a-kassen, så den er gearet til de nye udfordringer, og så vores medlemmer også fremover er tilfredse, sagde han. ■

FORRETNINGSUDVALGET Den nyvalgte daglige ledelse af Socialpædagogerne er (fra venstre) Marie Sonne, Benny Andersen, Verne Pedersen og Michael Madsen. →

KONGRESNOTER

Solidaritetsbevilling til piger i Nicaragua

På kongressen uddelte hovedbestyrelsen sin solidaritetsbevilling til International Børnesolidaritets (IBS) arbejde med pige-grupper i La Dalia i Nicaragua. IBS har en række projekter for udsatte og truede børn og unge i en flere lande, og pige-grupperne er et fristed for piger i alle aldre i et ellers stærkt macho-domineret samfund. Pigerne får her mulighed for lave en række forskellige aktiviteter, men der er stor fokus på børns rettigheder, og der er forløb med demokratioplæring, hvor valget til pige-gruppens bestyrelse bliver gennemført som en regulær valgkamp, og hvor den valgte bestyrelse tages i ed. Freddie Kristiansen fra IBS takkede for bevillingen og lovede, at de 50.000 kr. vil blive brugt til at udbrede pige-grupperne til flere steder.

jni

Klart nej til fusion med BUPL

'Vi er alle pædagoger, vi har det samme faglige udgangspunkt – og vi har langt henad vejen den samme arbejdsgiver, nemlig kommunerne. Vi har med andre ord allermest til fælles. Derfor er det oplagt med en sammenlægning af BUPL og Socialpædagogerne'. Sådan lød begrundelsen fra Stine Wittrup, Kreds Lillebælt, der på vegne af PFF-TR-gruppen i Odense Kommune stillede forslag om, at hovedbestyrelsen op til næste kongres i 2018 arbejder hen mod en fusion mellem de to forbund, så der opstår en samlet pædagogisk fagforening. Selvom forslaget blev bakket op af PLS, der også taler for én samlet fagforening for pædagoger, mente de delegerede noget andet. Kun syv i salen stemte for forslaget, som dermed blev forkastet.

tln

Valg med absolut flertal

Det skal indarbejdes i forbundets vedtægter, at valg til enkeltposter på henholdsvis kongressen og på kredsgeneralforsamlingerne kræver et absolut flertal. Det forslag blev stillet af Hovedbestyrelsen på kongressen. Baggrunden er et ønske om at sikre, at kandidater, der opstiller til valg til enkeltposter, til enhver tid vælges med mere end halvdelen af stemmerne og dermed har så stærkt et mandat som muligt. Valgmetoden betyder, at valg til posterne som forbundsformand, næstformand og forbundskasserer på kongressen skal ske med mere end halvdelen af de afgivne stemmer. Blanke stemmer og delegerede, der vælger ikke at stemme, indgår ikke i optællingen. Forslaget blev enstemmigt vedtaget.

tln

Valgfri rækkefølge vedtaget

I forbundsvedtægterne er det beskrevet, i hvilken rækkefølge man på kredsgeneralforsamlingerne vælger henholdsvis kredsformand, hovedbestyrelsesmedlemmer, faglige sekretærer, kredskasserer og bestyrelsesmedlemmer. Men i Kreds Storkøbenhavn ønsker man at lade det være op til den enkelte kreds at beslutte, i hvilken rækkefølge man vælger. Kredsens stillede derfor på kongressen forslag om, at den vedtægtsbestemte valgrækkefølge ophæves og erstattes af en bestemmelse om en vilkårlig rækkefølge. Med andre ord skal man lokalt kunne fastsætte rækkefølgen af de pågældende valg. Omkring 25 delegerede stemte imod forslaget, som hermed blev vedtaget.

tln

KONGRES 2016 / FORSLAG

OK-krav kan blive en sag for kongressen

Hovedbestyrelsen skal nu drøfte, om overenskomstkrav skal være en integreret del af kongressen

Af Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk

J Løn, ansættelsesvilkår og arbejdsmiljø – det er de ting, der fylder hos medlemmerne. Derfor er det i min optik også fagforeningens aller vigtigste opgave at forhandle nogle gode overenskomster hjem. Men bør det så ikke være noget, der drøftes på kongressen, hvor medlemmerne er bredt repræsenteret, og hvor vi udgør den øverste myndighed? Sådan begrundede Michel Kikkenborg, Kreds Storkøbenhavn, sit forslag på kongressen om, at der i den kommende kongresperiode skal arbejdes med, hvorvidt udtagelse af overenskomstkrav skal være en integreret del af kongressen.

106 stemte for forslaget, 72 imod – og 10 undlod at stemme. Forslaget blev dermed vedtaget.

Men forud for afstemningen var der mange på talerstolen, der argumenterede både for og imod. Fra hovedbestyrelsen talte Socialpædagogernes næstformand Verne Pedersen, som anbefalede, at forslaget blev forkastet.

– Hovedbestyrelsen diskuterer og godkender forud for hver overenskomstforhandling en samlet handlingsplan for hele forløbet, og her tager vi også stilling til, om der skal indkaldes til en ekstraordinær kongres. Vi har altså allerede muligheden for at beslutte, hvorvidt det er hovedbestyrelsen eller kongres-

sen, der udtager overenskomstkrav, sagde hun.

Vores hjerteblod

Delegerede fra både Kreds Storstrøm og Kreds Lillebælt gav opbakning til forslaget om, at overenskomsterne gerne må fylde mere på kongressen.

– Vi snakker meget om kerneopgaver og kerneydelser, men overenskomsterne er vores ryggrad. Og vi mangler lidt at komme helt ned i maskinrummet, synes jeg. Vi siger, at kongressen er den øverste myndighed – men er det så ikke tid til at lade overenskomstdebatten fylde noget mere på vores kongres?, argumenterede Klaus Jensen, Kreds Storstrøm.

Fra Kreds Lillebælt lød det fra Poul Erik Pedersen:

– Vi var ikke enige i hovedbestyrelsen, og jeg er en af dem, der altid har advokeret for, at overenskomstkravene skal udtages på kongressen, som jo er hjerteblodet af alt det, vi bygger vores fagforening op omkring. Du får det bedste mandat, Benny, til forhandlingerne, når du har hele salen med dig.

Det var dog ikke alle, der mente, at det var mest demokratisk at lade kongressen udtage overenskomstkrav.

– Hos os er vi vant til at holde medlems- og TR-møder, hvor vi diskuterer hvilke overenskomstkrav, vi gerne vil have kredsbestyrelsen til at bringe videre. Og det, synes jeg, er det rette demokrati. Vi risikerer, at medlemmer føler sig *overrulet* af os kloge kongresdeltagere, så jeg siger nej til forslaget, lød det fra Henrik Nørgaard, Kreds Midt- og Vestjylland. ■

Denne artikel er ændret i forhold til artiklen i det trykte blad.

VELFÆRDSTEKNOLOGI

Værktøjer i øjenhøjde

I dag er det jo sådan, at borgerne skal kunne flere ting selv og være mere og mere selvhjulpne, og her får en borger som fx Finn en helt anden følelse af at være selvstændig og ikke være så afhængig af personalet

Thilde Skibsted,
socialpædagog, Bredballe
Bofællesskaber

Det skal være lavpraktisk, let at bruge – og matche borgerens behov. I velfærdslaboratoriet Rubens Verden i Vejle kan man snuse til ny velfærdsteknologi og teste løsninger, der gør hverdagen nemmere – og giver borgeren større selvstændighed

Af Tina Løvbom Petersen, tln@sl.dk
Foto: Kissen Møller Hansen

Jeg tager min iPad, og så holder jeg den op foran skiltet her på væggen – og så får jeg vist, hvordan jeg skal gøre. Prøv selv at se'. Finn har på forhånd samlet sengetøj, håndklæder og viskestykker, der skal vaskes – og i det sekund, han med sin iPad scanner en af de tre QR koder på væggen, går en lille film i gang og forklarer Finn, hvad han nu skal gøre.

'Når Finn skal vaske håndklæder og sengetøj, er det på programmet bomuld', lyder den rolige stemme fra filmen, som er optaget og indtalt af en af pædagogerne på Bredballe Bofællesskab i Vejle, hvor Finn bor i sin egen lejlighed. Bofællesskaberne består af otte forskellige bomiljøer med knap 90 boliger for voksne med psykisk eller fysisk handicap.

– Førhen boede jeg hos en plejefamilie, og de vaskede altid mit tøj. Men nu har jeg selv lært at gøre det, fortæller Finn begejstret, inden han sætter dagens vask i gang. På bomuldsprogrammet.

På iPad'en ligger også et elektronisk dagprogram, den såkaldte husketavle, som fortæller Finn, hvad han skal – og hvornår. Fx står der i dagens program, at han kl. 9 får besøg af en journalist og en fotograf fra Socialpædagogen.

Og husketavlen er i den grad med til at skabe struktur i hverdagen, forklarer Thilde Skibsted, som er socialpædagog i Bredballe Bofællesskaber.

– Mange af borgerne i Bredballe Bofællesskaber har brug for at vide, hvad de skal i løbet af

dagen – og uden struktur og overblik har de svært ved at vide, hvad de skal lave. Så vi bruger husketavlen til at lægge billeder eller små beskeder ind, der viser, at nu skal de tage bussen på arbejde, nu er det tid til at spise, nu får de besøg osv. For en beboer som Finn er det et uundværligt værktøj, siger Thilde Skibsted.

Pædagogisk velfærdslaboratorium

Inspirationen til at bruge iPad, QR-koder, husketavler og andre former for lavpraktiske velfærdsteknologiske løsninger har Thilde Skibsted fået i det såkaldte pædagogiske velfærdslaboratorium Rubens Verden, som blev udviklet i 2013 i Vejle Kommune for at inspirere medarbejdere og borgere til at bruge mere teknologi i hverdagen, så borgerne kan mere selv.

Rubens Verden er skabt som en fiktiv kulisse, hvor man får direkte inspiration til, hvordan man kan bruge velfærdsteknologi til lige præcis den målgruppe, man arbejder med.

– Når du kommer til Rubens Verden, træder du ind i en bolig med badeværelse, stue med køkken og soveværelse – og hele kulissen er opbygget i en række stationer, hvor vi ved, at medarbejderne ude på bostederne og institutionerne typisk bruger rigtig meget tid. Det kan være ved tandbørstning, omkring borddækning, ved køleskabet eller når borgeren skal have tøj på, siger pædagogisk relationsdesigner Trine Holm Erichsen, mens hun rutineret guider rundt i de lyse lokaler.

Undervejs understreger hun flere gange, at det i Rubens Verden er borgeren, der er i centrum.

– Vores formål er ikke at vise teknologi, der fungerer som hjælpemidler for personalet – det her handler om borgerens selvstændighed og om at fremme borgerens mulighed for at agere mere selvhjulpne i sin dagligdag.

En helt hvid verden

Når man træder ind i Rubens Verden bliver man i første omgang nærmest blændet af omgivelserne. For alt er holdt i hvidt lige fra vægge, loft og gulv til møbler og pyntegenstande. Selv den obligatoriske

tøjbamse er malet hvid – kun de røde, grønne og blå QR koder ved alle stationer lyser op i det kridhvide univers.

– Det er helt bevidst, at vi har valgt at male det hele hvidt. Man skal ikke som medarbejder eller borger gå ind i rummet og tænke, jamen det ligner da slet ikke vores arbejdsplads eller mit hjem. På den her måde fremstår det neutralt for alle, og dermed får vi teknologierne til at træde frem. Man forholder sig ikke til interiør eller indretning – man forholder sig til det, man ser på skærmen, forklarer Trine Holm Erichsen.

Som besøgende får man nemlig udleveret en iPad og et sæt høretelefoner, og ved at åbne appen Scanhow, der oprindeligt er udviklet til borgere med autisme eller kognitive forstyrrelser, kan man scanne de forskellige QR-koder og få demonstreret, hvordan velfærdsteknologi kan tænkes ind i hverdagen.

Hver QR-kode passer til tre forskellige funktionsniveauer: Den grønne Ruben, som bor i egen lejlighed og får støtte en til to gange om ugen. Den røde Ruben, som får en mere omfattende støtte – og den blå Ruben, der får massiv støtte i hverdagen.

– Når du scanner en kode med din tablet, så viser Ruben, hvordan han fx dækker bord, tager

tøj på, fodrer guldfisk eller sætter kaffe over. Og man kan så ud fra farverne rød, grøn og blå vælge den løsning, der bedst matcher de borgere, man arbejder med til daglig. På den måde får man direkte inspiration til, hvordan man selv kan komme i gang med at tænke velfærdsløsninger ind i arbejdet ud fra den enkelte borgeres behov, siger Trine Holm Erichsen.

Gør borgeren mere selvhjulp

Fra Bredballe Bofællesskaber har både medarbejdere og beboere, herunder Finn, besøgt Rubens Verden – og det har gjort det meget lettere at få hul på det med at indføre ny teknologi i hverdagen, fortæller Thilde Skibsted.

– Når man som medarbejder eller borger står over for noget nyt, som man ikke ved, hvad er, så er det ofte lettest bare at sige nej. Og mange har den tilgang til teknologi, at en iPad er noget, man spiller på. Men i Rubens Verden får vi vist, hvordan det også kan være et rigtig godt arbejdsredskab, og vi oplever, at borgere som Finn bliver superstolte af, hvad de pludselig kan klare selv ved hjælp af fx deres iPad, siger hun.

Selvom der stadig er en del borgere, der ikke helt kan rumme ny teknologi og stadig har det

SELVSTÆNDIGHED For Finn, øverst til højre, er det en stor hjælp at bruge iPad i hverdagen. Han er blevet inspireret til at bruge velfærdsteknologi i Rubens Verden, hvor han fx har lært at bruge en særlig app, der hjælper ham til selv at kunne vaske sit tøj.

HVERDAGEN I Rubens Verden møder socialpædagoger og borgere de hverdagsituationer, hvor man med velfærdsteknologi kan gøre borgere som Finn mere selvhjulpne. Laboratoriet er bygget om som en fiktiv lejlighed, med køkken, bad, stue og soveværelse.

bedst med en mere gammeldags struktur, så giver det god mening at få introduceret nye elektroniske støttesystemer.

– I dag er det jo sådan, at borgerne skal kunne flere ting selv og være mere og mere selvhjulpne, og her får en borger som fx Finn en helt anden følelse af at være selvstændig og ikke være så afhængig af personalet, når han selv kan bruge hjælpemidler som QR-koder og husketavlen, som man jo kan have med overalt. Og for os medarbej-

dere betyder det, at vi kan bruge flere ressourcer på samvær og sociale relationer frem for alt det praktiske, lyder det fra Thilde Skibsted.

Det skal afmystificeres

Netop det med, at ny teknologi kan virke overvældende og lidt skræmmende er tænkt ind i den måde, Rubens Verden er designet på. Udgangspunktet er nemlig, at der kun vises teknologi, som allerede findes i praksis i Vejle Kommune.

– Hvem kender ikke det med, at man på en messe eller en konference bliver introduceret for nye teknologier, og så står man der og tænker, jamen virker det? Og skal vi investere i det? Derfor har vi skabt et sted, hvor man som besøgende kun møder teknologi, som andre har afprøvet og arbejder med i praksis – og som det ikke er voldsomt dyrt at investere i, fortæller Trine Holm Erichsen.

Velfærdslaboratoriet er da også udviklet i tæt samarbejde med de fire handicapcentre i Vejle Kommune – og både film, installationer, velfærdsteknologiske løsninger og design er testet af brugerne – dvs. nogle af de borgere, som bor på kommunens centre. Målet er at gøre velfærdsteknologi så brugervenligt og let tilgængeligt som muligt.

– De mange borgere, studerende og medarbejdere, der besøger os for at få inspiration, skal helst gå herfra med en følelse af, at velfærdsteknologi på ingen måde behøver at være noget med robotter og dyre forkromede løsninger. Ved at afmystificere teknologi får man pludselig øjnene op for, at det måske bare handler om at bruge en app, der siger 'godmorgen – nu skal du stå op' eller noget andet hverdagsagtigt, lyder det fra Trine Holm Erichsen. ■

Kort om Rubens Verden

Rubens Verden er et innovativt hverdagsteknologisk laboratorium, hvor du får præsenteret forskellige hverdagsteknologier til borgere på det specialiserede handicapområde. Det er ikke teknologi eller hjælpemidler for personalet – men derimod løsninger, der fremmer borgerens mulighed for at være mere selvhjulpne i hverdagen.

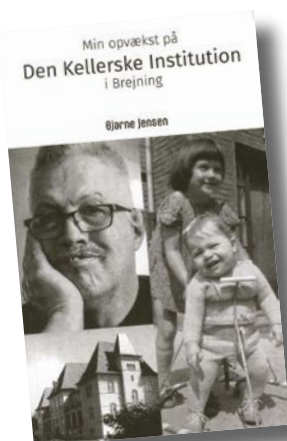
Rubens Verden er indrettet som en bolig, hvor løsningerne præsenteres i tre forskellige niveauer tilpasset borgere med forskellige funktionsniveauer. Rummet kan bruges som et arbejdslaboratorium til undervisning og som et showroom, hvor borgere, pårørende, studerende og medarbejdere kan teste ny teknologi.

Rubens Verden er udviklet i tæt samarbejde med de fire handicapcentre i Vejle Kommune – og alle de teknologiske løsninger, der præsenteret i Rubens Verden, findes allerede i praksis i Vejle Kommune.

Rubens Verden er en del af LæringsCenter Bregning – du kan læse mere på www.laeringscenter.vejle.dk

BØGER

Redigeret af Maria Rørbæk

Min opvækst på Den Kellerske Institution i Brejning

Af Bjarne Jensen

'Det er vigtigt, at det bliver fortalt, hvordan det var at vokse op på De Kellerske Anstalter. Jeg kender til den ondskab, der herskede'. Sådan skriver Bjarne Jensen i forordet til denne bog, der er hans egen beskrivelse af livet som hjerne-skadet, anbragt barn i slutningen af 50'erne, i 60'erne og begyndelsen af 70'erne. Han kom til børneasylet F1 på sin treårs fødselsdag i 1958 og skriver:

'Der var ikke nogen fødselsdagsgave til mig den dag. Ud over en lidt speciel gave, der ikke ligefrem var pakket ind, men var en stor hvid bygning. Det, jeg blev udsat for den dag, var at føle mig som et kaseret stykke affald, der bare skulle smides ud. Jeg var en ting, der var fejl i, så mine forældre afleverede mig. De tog bare hjem bagefter, så de kunne fremavle en erstatning i stedet for lille mig. [...] Mine forældre har nok ikke haft det godt med det, men dengang var det kutyme, at forældre skulle glemme deres handicappede børn'. I dag bor Bjarne Jensen i egen lejlighed, og han arbejder som servicemedarbejder på Udviklingshæmmedes Landsforbunds kontor i Vejle. Bjarne Jensen har brugt flere år på at skrive bogen, der kan rekvireres hos Udviklingshæmmedes Landsforbund via www.ulfmedia.dk, hvor den også fås som lydbyg.

Udviklingshæmmedes Landsforbund. 159 sider. 160 kr.

Håndbog i børneinddragelse

Redigeret af Anna Eistrup m.fl.

Børn har ret til at blive hørt og sige deres mening. Det står både skrevet i Børnekonventionen og flere danske lovgivninger. Men hvordan gør man i praksis, når man gerne vil inddrage børn? Det kommer Børnerådet her med nogle konkrete bud på. Bogen indeholder både grundlæggende

perspektiver på, hvorfor man overhovedet bør inddrage og håndson-metoder til, hvordan man arbejder kvalificeret med børneinddragelse og formidler børnenes stemme i medierne. Et af bogens kapitler er en værktøjskasse med mange konkrete redskaber, som eksempelvis en guide til det gode sprog i henvendelser til børn og unge. Her får man også en række procesværktøjer, der kan bruges når man fx vil inddrage børn i ideudvikling. For de yngste kan man fx lave en tegnet brainstorm, hvor den voksne tegner de ideer, børnene kommer med – eller man kan bruge følelseskort, hvor man bruger forskellige billeder eller fotos, der udtrykker forskellige følelser. Og hvor børnene så fx skal fortælle, 'hvornår man har det på den her måde'. Drejer det sig om ideudvikling for ældre børn, kan man fx bruge en idemølle, hvor man både arbejder med 'realistiske', 'vilde' og 'skøre' ideer – og prøver at få så mange som muligt.

Børnerådet. 240 sider. 198 kr.

Børnesanatoriet i Boderne

Af Kjeld Damgaard

Livet på Danmarks første kystsanatorium i Boderne ved Hellebæk var ment som en god gerning, en medmenneskelig handling, som skulle give børnene et sundt ophold, frisk luft og motion – samt gøre syge børn raske. Men det var ikke altid sådan, børnene oplevede Børnesanatoriet i Boderne.

Uvissheden og det uforståelige i, at man som barn var blevet afleveret, frataget sit tøj og overladt til fremmede, der udstedte strenge og uforståelige regler og straffede med fysisk og psykisk vold, gav mange børn traumer i mange år efter. Sådan står der på bagsiden af denne bog, der fortæller om historien og personerne bag Børnesanatoriet i Boderne og lader de tidligere sanatoriepatienter selv fortælle deres historie. En lille historie om et ophold i 1959 lyder: 'Vi boede i Gammel Holte, og jeg var et nervesvækket, nervøst og ukoncentreret barn. Mine forældre besluttede derfor, at jeg skulle have et ophold på Hellebæk Børnesanatorium. Det var forfærdeligt! Jeg følte mig meget alene. Der var meget disciplin, og man fik et rap over fingrene, hvis man ikke gjorde, som der blev sagt. Hvis man tudede om aftenen i sengen, fordi man følte sig alene eller lignende, fik man et klask i bagdelen.'

Hellebæk-Aalsgaard Egnshistoriske Forening. 96 sider. 159,95 kr.

Det ærlige åbne øjeblik – bogen om Banegårdsprojektet i Aalborg

Af Keld Jørgensen

'Et meget skarpt lys ramte mig i ansigtet. Jeg vidste ikke, hvad det var for et lys, for i de sidste par måneder havde jeg valgt ikke at vide noget som helst. Det bedste ville være, om lyset bare forsvandt. I stedet spurgte en høj stemme mig, om jeg var Keld Jørgensen. Jeg vidste ikke, hvem jeg var og svarede derfor ikke. Politimanden – med lyset og stemmen – spurgte, om jeg havde det godt. Jeg sagde ikke noget. Måske kunne jeg have svaret ham, hvis jeg havde vidst, hvad det ville sige at have det godt'. Sådan begynder denne bog, der er forfatterens personlige beretning om, hvordan han gik fra at være en socialpædagog, der arbejdede med hjemløse, til selv at drikke i døgn drift og leve i kaos. 'I dag ved jeg, hvad overbelastning kan føre til, og jeg ved, hvad det kan føre til, når vi socialarbejdere bliver for overivrige; når ambitionsniveauet bliver for svært at tøjle; når vi giver for meget af os selv for at hjælpe og støtte andre i at nå på højde med deres muligheder', skriver Keld Jørgensen. Bogen indeholder også en indgående beskrivelse af hans arbejde med hjemløse. Udgivelsen af bogen er støttet af flere organisationer – heriblandt Socialpædagerne.

Forlaget Nordkraft. 92 sider. 149,95 kr. plus porto.

Socialpædagogerne: Stærk aftale

Årets satspuljeforlig falder i god jord hos Socialpædagogerne, som glæder sig over en række langsigtede tiltag og over det, der endte med at blive en revision af serviceloven

Af Jens Nielsen, jni@sl.dk

Vores viden og faglige bidrag skal ligge til grund for, at indsatserne bliver tilpasset den enkelte borgers behov. Her skal vi som socialpædagoger byde ind for fuld kraft

Verne Pedersen,
næstformand,
Socialpædagogerne

En markant satsning på praksisviden på voksenområdet. En ligeså markant investering i det vidensbaserede arbejde med udsatte børn og unge. Generelt en mere helhedsorienteret og langsigtet tilgang til de indsatser, der får støtte. Og en slutning på det lange tovtrækkeri om en reform af voksenbestemmelserne i serviceloven, der peger i den rigtige retning.

Sådan lyder det rosende fra Socialpædagogerne efter at alle Folketingets partier på nær Enhedslisten i starten af november indgik aftale om fordelingen af midlerne i satspuljen.

– Den her aftale er – overordnet set – den mest perspektivrige satspuljeaftale, jeg kan huske. Der er jo tale om socialpolitik og ikke alene indsatser fra tue til tue. Det peger den rigtige vej: fra fornemmelser og trosbekendelser til at satse på det, vi ved, der virker, siger Benny Andersen.

Han og næstformand Verne Pedersen hæfter sig særligt ved de i alt godt 430 mio. kr., der over de næste fire år er afsat til udviklings- og investeringsprogrammer på henholdsvis voksenområdet og området for udsatte børn og unge.

– Det er rigtig fint, at man nu tager udgangspunkt i lovende praksis på voksenområdet og i viden, der virker, på børn og ungeområdet. Det ligger jo direkte i forlængelse af den vidensdagsorden, vi som forbund har argumenteret for og arbejdet med i årevis, siger Verne Pedersen.

Penge til mere viden

I aftalen hedder det om programmet på voksenområdet, at det skal 'sikre, at indsatser for gruppen af udsatte voksne i endnu højere grad kommer til at gøre en reel forskel'. De 249 mio. kr., der

er afsat over fire år, skal bruges til bl.a. at understøtte kommunernes egne udviklingsprojekter og få dem afprøvet flere steder for at sikre, at vidensgrundlaget er i orden. Pengene skal også bruges til at udbrede allerede veldokumenterede metoder.

Det er tanken, at kredsen af partier år for år aftaler, hvad der skal være i fokus i det efterfølgende år. I 2017 skal fokus være på efterværnsindsatser, der gør udsatte unge i stand til at klare sig bedre i voksenlivet.

Om området for udsatte børn og unge hedder det, at det handler om at sætte ind 'før børn bliver til 'sociale sager''. Det kræver mere viden, og derfor vil satspuljepartierne tage 'de første skridt mod et udviklings- og investeringsprogram for sårbare og udsatte børn og unge' og over fire år bruge 183,8 mio. kr. til at 'understøtte en mere vidensbaseret social indsats gennem udvikling, afprøvning, udbredelse og forankring af virksomme metoder og lovende praksis på børneområdet'. Også her vil partierne løbende aftale, hvordan pengene præcis skal bruges.

Det er alt sammen skridt i den rigtige retning – og her har Socialpædagogerne meget at byde på, siger Verne Pedersen.

– Vores viden og faglige bidrag skal ligge til grund for, at indsatserne bliver tilpasset den enkelte borgers behov. Her skal vi som socialpædagoger byde ind for fuld kraft, siger hun.

God revision

Som en del af satspuljeaftalen blev partierne samtidig enige om en revision af voksenbestemmelserne i serviceloven – en revision, der træder i stedet for en større reform af loven, som den forrige regering satte i gang, men måtte droppe efter voldsom kritik.

Revisionen skal træde i kraft fra 2018, og overordnet set er Socialpædagogerne godt tilfredse med resultatet – og ikke mindst med det, der endte med at blive udeladt, nemlig det forkætrede indsatskatalog, der ifølge en lang række handicaporganisationer og faglige organisationer undergraver den enkelte borgers retskrav på at få den støtte eller det tilbud, hun eller han har i dag. Kataloget ville nemlig betyde, at kommunerne i

Vi kan kun være tilfredse med, at de forslag, som lagde op til et større frirum for kommunalt skøn, er taget af bordet. Kommunerne skal ikke have frit slag til at vælge, hvilke tilbud der tilbydes borgerne

Marie Sonne, næstformand, Socialpædagogerne

langt højere grad end nu ville kunne basere deres afgørelser på skøn.

– Vi kan kun være tilfredse med, at de forslag, som lagde op til et større frirum for kommunalt skøn, er taget af bordet. Kommunerne skal ikke have frit slag til at vælge, hvilke tilbud der tilbydes borgerne, siger næstformand Marie Sonne.

Hun glæder sig også over, at der i aftalen bliver sat en streg under den individuelle tilgang, hvor en sammenhængende og helhedsorienteret indsats bliver en del af lovens formålsparagraf, ligesom det bliver gjort tydeligt, at målet med de kommunale indsatser er at fremme inklusion og rehabilitering og at understøtte selvstændighed og selvhjulpethed.

Marie Sonne peger også på, at aftalen åbner op for en langt bedre tidlig og forebyggende indsats på området: Kommunerne får en udvidet og tydelig mulighed for at sætte tidligere ind – dels gennem gruppebaserede tilbud, dels gennem individuel socialpædagogisk støtte og hjælp i en tidsbegrænset periode, som i aftaleteksten er nævnt som 'fx op til seks måneder'.

Klarhed om ledsagelse

Debatten om reglerne for socialpædagogisk ledsagelse har fyldt rigtig meget de sidste par år – og der har været stor uklarhed om reglerne. Nu ændres loven, så borgere i kommunale og regionale botilbud får mulighed for at købe sig til ledsagelse, så de fx kan få socialpædagogisk personale, som de kender, og som kender dem, med på ferie. Samtidig slås det også fast, at tilkøbet kun skal handle om aktiviteter, som 'ligger ud over den indsats efter serviceloven, som borgeren modtager i døgntilbuddet, det vil sige ud over den 'kerneydelse', som leverandøren i forvejen skal levere'.

Marie Sonne er tilfreds med, at der nu er lavet en klar afgrænsning af, hvad tilkøb af ledsagelse handler om:

– Nu står det klart, at tilkøb af ledsagelse alene handler om ekstraordinær ferie, og at tilkøb ikke må være erstatning for 'dagligdags' socialpædagogisk støtte, siger hun.

Marie Sonne noterer sig også, at partierne er enige om, at der i bemærkningerne til den kom-

mende reviderede lov vil blive henvist direkte til en principafgørelse fra Ankestyrelsen (nr. 60-15), som 'fastslår, at man kan have ret til at modtage socialpædagogisk støtte under kortere ophold uden for hjemmet'.

– Af den afgørelse fremgår det helt klart, at fire-fem dages ferie indgår som en kerneydelse, og det betyder, at tilkøbsordningen altså kun skal bruges til fx længere ferier. Det er vigtigt at få fastslået – så ved både borgere, ansatte og ikke mindst kommunerne, hvad der er hvad, siger hun.

Eneste alvorlige malurt i bægeret i forhold til socialministerens oprindelige reformudspil er ifølge Marie Sonne, at tankerne om at stille krav om udarbejdelse af en udredning og handleplan, før der kan træffes kommunale afgørelser, er opgivet:

– Det er rigtig ærgerligt, at det ikke er medtaget – og det er et punkt, vi vil fortsætte med at arbejde for. ■

Se satspuljeaftalen via kortlink.dk/nx99 og aftalen om revision af serviceloven via kortlink.dk/nx9z

Sådan fordeles pengene

Med aftalen om satspuljen har forligspartierne fordelt i alt 943 mio. kr. for perioden 2017-2020. Pengene til satspuljen stammer fra de 0,3 pct., som de sociale overførselsindkomster stiger mindre end den gennemsnitlige lønudvikling på arbejdsmarkedet. Pengene er bl.a. givet til:

- 'Stærkere social mobilitet' – udviklings- og investeringsprogram på voksenområdet: 249 mio. kr.
- Udsatte og sårbare børn og unge: 237 mio. kr. Herunder investering i virksomme indsatser for udsatte og sårbare børn og unge: 183,8 mio. kr.
- Indsats mod vold i nære relationer: 65,6 mio. kr. Herunder: National enhed mod vold i nære relationer: 36,4 mio. kr.
- Indsats til mennesker med senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen: 31,4 mio. kr.
- Styrket indsats særskilt til mænd med senfølger efter seksuelle overgreb i barndommen: 14 mio. kr.
- Borgerstyrede budgetter til socialt udsatte: 10 mio. kr.

NETVÆRKSPLEJE

Krav om bedre tilsyn med alle anbragte

I nogle kommuner er mere end hver sjette anbragte barn uden tilsyn fra Socialtilsynet. Men der bør være samme tilsyn med alle anbragte, mener Socialpædagogerne

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Kommunerne bruger i højere grad en fodboldtræner, en nabo eller et familiemedlem, når der skal findes en plejefamilie til et barn – men de såkaldte netværksplejefamilier er ikke underlagt samme tilsyn som andre plejefamilier.

– Og det er endog meget bekymrende, siger Socialpædagogernes næstformand Verne Pedersen, der dels frygter, at kommunerne vælger netværks-

plejefamilierne i et forsøg på at spare penge, dels at der ikke bliver givet tilstrækkeligt støtte til netværksfamilierne.

Før 1. januar 2014 var det kommunernes opgave at føre tilsyn med plejefamilier og andre anbringelsessteder, men efter en række sager om omsorgssvigt på anbringelsesstederne blev systemet ændret, så det er nu Socialtilsynets opgave – med undtagelse af netværksplejefamilier, som kommunerne stadig selv skal føre tilsyn med.

– Når det nu netop har vist sig at være en dårlig løsning at lade kommunerne føre det generelle tilsyn, er det i vores øjne helt forkert, at Socialtilsynet ikke også skal føre tilsyn, når børnene er anbragt hos slægt eller netværk. Formålet med tilsynet er dels at holde øje, så man kan gribe ind, hvis forholdene ikke er gode for barnet, dels at støtte plejefamilien. Og i vores øjne bør samfun-

det holde lige godt øje med alle tilbud til anbragte børn, siger Verne Pedersen.

Kommunale forskelle

Ifølge Ankestyrelsens nyeste anbringelsesstatistik var der i 2014 anbragt 824 børn i netværkspleje, hvilket svarer til 7 pct. af alle anbragte børn. Og selvom tallene svinger lidt fra år til år, er der en stigende tendens fra 2010, hvor 746 børn var anbragt i netværkspleje.

Endvidere viser statistikken, at der er forskelle mellem kommunerne. Når man ser bort fra kommuner med mindre end 50 anbragte børn, ligger Varde og Gribskov i top, idet henholdsvis 18 og 19 pct. af de anbragte børn er anbragt i netværkspleje – mens det kun gælder for højst 3 pct. af de anbragte børn i fx Brønderslev, Hjørring, Assens, Morsø og Favrskov.

– Med så store forskelle kan jeg blive bekymret for, om det

er barnets tarv, der betinger valget af netværkspleje, eller om økonomien spiller ind. Og netop derfor bør det ikke være kommunen, der selv fører tilsyn med, om forholdene er gode nok i netværksplejefamilien. For det er jo også kommunen, der har valgt at anbringe barnet – og kommunen, der, i hvert fald på kort sigt, kan høste en økonomisk fordel af at vælge netværkspleje frem for en anden anbringelsesform, siger Verne Pedersen.

Hun understreger, at anbringelse i netværket kan være den helt rigtige løsning for nogle børn.

– Men det kræver de rette betingelser og den rette støtte.

En revision af loven om Socialtilsynet er netop nu under politisk behandling af Folketingets politikere, og i den forbindelse har Socialpædagogerne i et hørings svar gjort opmærksom på problemstillingen. ■

ARBEJDSMILJØ

Pris til socialpædagogisk arbejdsplads

Igen i år kåres en socialpædagogisk arbejdsplads som Danmarks bedste offentlige arbejdsplads

Af Maria Rørbæk, mrk@sl.dk

Hvem arbejder på Danmarks bedste offentlige arbejdsplads? Det gør vi, kan medarbejdere og ledere på socialområdet i Område Auning og Allingåbro i Norddjurs svare. I hvert fald har de netop vun-

det prisen som Danmarks bedste offentlige arbejdsplads, der hvert år kåres af konsulent- og analysevirksomheden Great Place To Work.

– Vi er fantastisk glade. Ikke kun for selve prisen, men især for hele processen, der har ført frem til prisen, siger afdelingsleder og socialpædagog Maria Kjeldsen.

Område Auning og Allingåbro har ca. 40 ansatte, der arbejder på fire bofællesskaber, to dagtilbud og et bostøtteam for voksne udviklingshæm-

mede. 1. januar blev de to områder Auning og Allingåbro lagt sammen til ét område med fælles ledelse. Samtidig blev et beskæftigelsestilbud nedlagt, så medarbejdere og borgere i stedet skulle fordeles på nye steder.

– Og med sådan en lukning og omstrukturering kunne vi jo godt have haft odds imod os, siger Maria Kjeldsen.

I hendes øjne handler succesen især om fokus på kerneopgaven og fagligheden, og der er brugt mange kræfter på

supervision, temadage og anden faglig opkvalificering. Og så har medarbejderne haft en vilje til at tænke på tværs og skabe nye aktivitetstilbud.

Det er ikke første gang, at en socialpædagogisk arbejdsplads anerkendes i Great Place To Work-kåringen.

Bofællesskaberne Edelsvej i Esbjerg blev i 2013 kåret som Danmarks bedste arbejdsplads, og i 2015 løb Center for Social Indsats i Lolland Kommune med prisen som Europas bedste offentlige arbejdsplads. ■

FORSKNING

Er jeres praksis på rette spor?

Nu får du og dine kolleger et redskab til at vurdere, om I kan regne med, at jeres daglige arbejde gør en positiv forskel. SFI har udviklet et nyt værktøj, der skal måle, om sociale indsatser kan forventes at virke

Af Maria Rørbæk, mrkl@sl.dk

Har vi sat klare mål for brugerens udvikling og velfærd, og følger vi op på, om vi når målene? Bygger vores arbejde på en veldefineret teori? Tager vi højde for brugernes eget perspektiv? Og understøtter vores praksis en fælles, professionel faglig refleksion?

Sådan lyder nogle af de spørgsmål, man som leder eller personalegruppe kan forholde sig til, hvis man vil bruge et nyt værktøj fra SFI om 'Lovende praksis'.

Med lovende praksis menes en praksis, der sandsynligvis har en god effekt – også selvom man ikke kan være helt sikker.

Eller som formanden for KL's Social- og Sundhedsudvalg Thomas Adelskov (S) siger:

– I kommunerne har vi efterspurg en erkendelse af, at man kan være i besiddelse af værdifuld viden, også selvom der ikke kan påhæftes 'evidensbaseret'. Det er vi kommet et stort skridt nærmere med dette nye værktøj. Med det i hånden kan vi forhåbentlig på tværs af faggrupper og organisationer skabe en fælles forståelse og et fælles sprog om de tiltag, vi iværksætter.

Med det nye værktøj har SFI indkredset 11 punkter, der alle peger i retning af, at en social indsats har effekt. Punkterne præsenteres i en læse-let-udgave, hvor man for hvert punkt kan reflektere over, om man selv er på rette spor.

Faglig refleksion

Et af punkterne drejer sig fx om faglig refleksion, og her lyder underspørgsmålene:

1. Indgår det i praksis, at man systematisk reflekterer over faglige aktiviteter og handlinger?
2. Får medarbejderne supervision eller anden faglig sparring omkring praksis?
3. Har medarbejderne adgang til nyeste fagviden (fx fagblade eller nyhedsbreve vedrørende ny viden) med relevans for praksis?
4. Anvender medarbejderne den nyeste fagviden i udøvelsen af praksis?

Socialpædagogerne har været inddraget i arbejdet med at udvikle det nye redskab, og formand Benny Andersen er begejstret:

– Jeg er helt sikker på, at socialpædagoger i den sociale indsats vil kunne bruge 'Lovende praksis' til at spejle deres indsats, men også overveje og tage en drøftelse af, hvordan den bliver mere lovende.

SFI har fundet frem til de 11 punkter ved hjælp af en omfattende gennemgang af forskning og en række interviews med bl.a. eksperter og kommunale chefer. ■

Læs mere om projektet via www.kortlink.dk/nskn

NOTER

Og prisen går til Lone, Caroline og Arne...

I tv-dokumentaren 'De åndssvages historie', der er blevet sendt flere gange på DR det seneste års tid, fortalte Lone Christiansen, Caroline Olsen og Arne Andersen om deres opvækst i åndssvageforsorgen. For deres beslutning om at stå frem og fortælle den barske, men vigtige historie har de tre nu fået årets N.E. Bank-Mikkelsens Pris. I begrundelsen hedder det bl.a., at de 'har vist et ubeskriveligt stort mod' ved at fortælle om deres opvækst i en 'tid præget af mangel på respekt, værdighed og anerkendelse af alle som ligeværdige borgere. Det er vigtigt, at vi som samfund ikke glemmer fortiden, uanset dens triste skær'. 'De åndssvages historie' blev produceret med støtte fra bl.a. Socialpædagogerne og kan købes samlet hos producenten på www.hansenogpedersen.dk/shop

jni

Boligsocial indsats gjorde en forskel

Fra 2006 til 2010 har Landsbyggefonden uddelt godt to mia. kr. til huslejenedsættelser og boligsociale aktiviteter i udsatte boligområder, og det ser på flere punkter ud til at have haft en positiv effekt. Sådan lyder konklusionen i en evaluering fra SFI og Rambøll. Bl.a. viser spørgeskemaundersøgelser, at færre beboere føler sig utrygge om aftenen, ligesom flere deltager i aktiviteter i boligområdet. Endvidere er andelen af beboere i beskæftigelse steget. Det er derimod sværere at se en effekt af indsatsen, når det gælder indkomstniveauet og forekomsten af kriminalitet blandt de yngre beboere. Læs mere om evalueringen på www.kortlink.dk/nxrr

mrk

'Guerilla'-formand for LEV

LEV har fået ny landsformand. Efter 15 år på posten takkede Sytter Kristensen af på foreningens repræsentantskabsmøde i starten af november, og hendes afløser blev Anni Sørensen. Hun har sine rødder i det lokale arbejde i LEV's kreds i Aarhus, og hun er af nogle blevet betegnet som 'handicaporganisationernes svar på en guerillalakriger', skrev Kristeligt Dagblad efter valget. Selv siger hun til avisen: 'Jeg tænker, at jeg er en frontkæmper. Jeg vil gerne kendes som en markant og tydelig formand, der kæmper for udviklingshæmmedes rettigheder, men også for, at vi skal tale om: Hvad er et menneske? Hvad er det for en forråelse, der går gennem et samfund, som behandler sine svageste så dårligt, som man behandler udviklingshæmmede i dag? Det er ikke en krig, men en vedholdende insistens på, hvad vi forstår ved menneskeværd'. Anni Sørensen er uddannet folkeskolelærer og har selv en voksen søn, der er født med Downs syndroms.

jni

Lovlydige unge opdrages anerkendende

En anerkendende opdragelsesstil kan være en beskyttelsesfaktor imod en kriminel løbebane. Sådan lyder det fra lederen af et forskningsprojekt, der har analyseret beskyttelses- og risikofaktorer for ungdomskriminalitet ud fra data fra SFI's store forløbsundersøgelse om unge fra årgang 1995. 'Vi kan se, at en mere anerkendende opdragelse, hvor forældrene i højere grad roser god opførsel i stedet for at disciplinere deres børn med straf og skældud, er en beskyttelsesfaktor. Børn med den type forældre bliver mindre kriminelle – også selvom de er udsatte på andre områder', siger forsker Rikke Fuglsang Olsen. Læs mere på www.kortlink.dk/nxrc

mrk

KVINDEKRISECENTRE

Jo mere truede kvinderne er, jo mere har de brug for et efterværn, og navnlig kvinder med etnisk minoritetsbaggrund har behovet, fordi de som oftest mister kontakten til hele deres netværk og skal lære at klare sig selv for første gang

Sofie Danneskiold-Samsøe, adjunkt, UCC Metropol

Efterværn forhindrer mere vold

Et efterværn til voldsramte kvinder, når de forlader kvindekrisecentrene, forebygger, at de igen ender i voldelige relationer, lyder det fra krisecenterledere i en ny undersøgelse. Der er behov for formelt efterværn, mener både leder og forsker

Af Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk

Et ordentligt efterværn til voldsramte kvinder vil forebygge, at de igen befinder sig i voldelige relationer og dermed får brug for hjælp på

Om undersøgelsen

Undersøgelsen blandt 47 ledere på kvindekrisecentre er af foretaget af Socialpædagogerne i perioden 4. til 9. november som en webundersøgelse. 32 ud af de 47 adspurgte ledere har svaret, hvilket giver en svarprocent på 68. Oplysningerne om krisecentrene er hentet fra Tilbudsportalen.

et krisecenter. Sådan lyder vurderingen fra et stort flertal af lederne på landets krisecentre i en undersøgelse foretaget af Socialpædagogerne.

Det vil, ud over at forbedre kvindernes egen livssituation, også mindske antallet af voldsramte kvinder på landets krisecentre, der ifølge undersøgelsen stort set alle ofte må afvise kvinder på grund af pladsmangel.

Kvinderne efterspørger selv i mange tilfælde et efterværn, når deres ophold på krisecenteret slutter, men det er ikke alle kvindekrisecentre, der kan tilbyde det, viser undersøgelsen, som 32 ud af 47 ledere på krisecentrene har svaret på.

Kvindernes muligheder for efterværn afhænger derfor af, hvor i landet de befinder sig, og det efterværn, som nogle krisecentre i dag tilbyder, er begrænset, fordi de ofte ikke får betaling for det fra kommunerne, forklarer adjunkt Sofie Danneskiold-Samsøe fra UCC Metropol, der forsker i og er medforfatter til en bog om vold mod kvinder og særligt kvinder med minoritetsbaggrund. Når en kvinde i dag flytter fra et krisecenter, er der ikke noget formelt efterværn – andet end at det er kommunens ansvar at hjælpe med eksempelvis ny bolig, forklarer hun.

– Derfor er der behov for et formelt efterværn og nogle institutionelle rammer om det,

samtidig med at efterværnet bliver tilrettelagt individuelt. Og så er det vigtigt, at efterværnet strækker sig over en vis tid, og at det er en rettighed for kvinderne at have forskellige tilbud, som de kan tage imod alt efter behov. Derudover skal tilbuddet om efterværn være synligt for kvinderne – også før de forlader deres partner, siger hun.

Uden netværk

Efterværnet kan indeholde samtaler med fagpersoner som eksempelvis psykolog eller socialpædagoger og muligheden for at deltage i aktiviteter, der skaber nye netværk for kvinderne, der i nogle tilfælde må sige farvel til både omgangskreds og familie, forklarer Sofie Danneskiold-Samsøe. Desuden er et tilbud om udslusning til mindre formelle netværk – fx tilbud om mentorordning drevet af frivillige – også en vigtig del af efterværnet, pointerer hun.

– Jo mere truede kvinderne er, jo mere har de brug for et efterværn, og navnlig kvinder med etnisk minoritetsbaggrund har behovet, fordi de som oftest mister kontakten til hele deres netværk og skal lære at klare sig selv for første gang, siger hun.

På Krisecenter Holstebro er leder Karin Houmann ikke i tvivl om, at et efterværn vil gøre det mere sandsynligt, at kvindernes farvel til voldelige relationer bliver endeligt – og at det tilbud mangler i dag.

– Det handler om, at kvinden skal styrkes i at blive ved med at arbejde for sit mål: at blive fri for vold. Og når de flytter fra krisecentret, skal de starte noget helt nyt op, som de er usikre på. De har været igennem en turbulent skilsmisse og skal lære at være sig selv og ikke falde tilbage i tosomheden med en mand, der behandler dem dårligt, men lære at holde fast i, at de er gode nok og har fortjent at være i et forhold uden vold, siger hun og fortsætter:

– Efterværnet behøver ikke være nogen stor økonomisk bevilling, men en mulighed for at tilbyde individuelle forløb og grupper, hvor kvinderne kan møde andre i samme situation. Nogle er videre efter få måneder, mens andre har brug for støtte gennem længere tid, siger hun.

Og Karin Houmann er slet ikke i tvivl om, at efterværn betaler sig på den lange bane:

– Som det er nu, siger vi ugentligt nej til kvinder, fordi vi ikke har plads. Er det politiet eller kommunen, der henvender sig, går jeg ud fra, at de finder et andet tilbud, men er det kvinderne selv, der henvender sig og får nej, er det vores bekymring, at de bliver i det voldelige forhold, siger hun.

Folketinget førstebehandlede 11. november et beslutningsforslag fra Enhedslisten, der netop gik på en ændring af service-loven, så voldsramte kvinder sikres et efterværn. ■

En politisk studehandel

Af Karl Bach Jensen

Med et natligt forlig mellem regeringen og alle partier undtagen Enhedslisten om en satspuljefinansieret pakke til forebyggelse af vold på botilbud bryder lovgiverne med et princip om, at man enten skal være aktuelt sindsygt eller være dømt for en strafbar forseelse, for at man kan spærres inde på en psykiatrisk afdeling.

I alle landets regioner skal der oprettes såkaldte socialpsykiatriske sygehusafdelinger, som man af sin *handlekommune* ufrivilligt kan visiteres til, hvis man vurderes at være til fare for andre, har en svær psykisk lidelse, nedsat funktionsevne (handicap) eller svære sociale problemer og har været tvangsindlagt mindst én gang inden for det seneste halve år.

Beslutningen om tvungen indlæggelse på de nye afdelinger tages op til revurdering senest efter 30 dage og efterfølgende minimum hvert halve år. En beslutning om ufrivillig anbringelse kan – efter en formentlig langvarig klagebehandling i Ankestyrelsen – påklages til domstolene, men erfaringsmæssigt er det ganske få, der vil få medhold ved domstolen.

I det hele taget afspejler de meget udviklede klageprocedurer i forbindelse med ufrivilligt ophold på de nye afdelinger, at der er tale om et meget uheldigt miskmask af vidt forskellige lovgivninger og traditioner.

Blicher man – frivilligt eller ufrivilligt – visiteret til en af de nye afdelinger, vil det reelt blive ens bopæl, idet man vil blive frataget sin eventuelle plads på et offentligt støttet bosted. Man skal ovenikøbet selv finansiere en stor del af opholdet, medmindre man til daglig har egen helt privat bopæl.

Forskellen på de nye socialpsykiatriske afdelinger og den almindelige tvangspsykiatri er, at man ikke må bæltefikseres eller tvangsmedicinere. Desuden lægges der op til mere socialfagligt personale på de nye afdelinger.

Forliget repræsenterer desværre et brud med princippet om skadesreduktion, der de seneste år-

ter har kendetegnet stort set al misbrugsbehandling her i landet. I 90'erne blev der i de daværende amter skabt en række velfungerende botilbud for mennesker, der både er ramt af alvorlige psykiske lidelser og samtidigt har et misbrug af lovlige eller ulovlige rusmidler. Her tolereres brug/misbrug af rusmidler, så længe det foregår i egen bolig, samtidig med at man løbende tilbyder og forsøger at motivere til misbrugsbehandling og arbejder systematisk med gensidigt at sikre trygheden for beboere og personale. Disse velfungerende botilbud blev videreført i landets fem regioner, men har de senere år haft svært ved at overleve på grund af manglende henvisninger fra og spareiver i landets kommuner.

Selvom der i virkeligheden er brug for flere af sådanne mindre og rummelige botilbud, er de enten blevet økonomisk beskåret eller helt lukket ned de senere år. Det var her, man fra regeringens og satspuljekredsens side burde have sat ind!

På de nye socialpsykiatriske afdelinger kan vi se frem til en form for multolerance, hvor en formodning om, at man vil indtage/købe rusmidler, i sig selv kan være grundlag for tvangstilbageholdelse eller tvangstilbageførelse.

Med nedsat funktionsevne som et af kriterierne for tvangsindlæggelse på de nye afdelinger, er forslaget i strid med handicapkonventionens artikel 14 om, at 'et handicap i intet tilfælde kan berettige til frihedsberøvelse', og artikel 19 om, at man uanset handicap har ret til selv at vælge, hvor og med hvem man vil bo. Næsten alle interesse- og faglige organisationer på området har taget afstand fra denne del af den indgåede aftale, som nu vil skabe en gruppe af mere eller mindre retsløse klienter på nye fængselslignende socialpsykiatriske afdelinger. ■

Karl Bach Jensen er udviklingskonsulent i LAP, Landsforeningen af tidligere og nuværende Psykiatrirugere.

- Hvad kan du som socialpædagog gøre, for at der ikke bliver brug for at visiteres til de kommende 'socialpsykiatriske afdelinger'?
- Hvordan kan du som socialpædagog være med til at styrke trygheden for beboere og personale på de eksisterende bosteder?

Deltag i debatten på socialpaedagogen.dk/prik